

Spørreundersøkelse Kommunalteknikk

**Status for utvalgte vannmiljørelevante tiltak
per september 2017**

Utarbeidet av Vannområde Øyeren

Innhold

SAMMENDRAG	3
FORORD	4
RESULTATER FRA EVALUERINGEN	5
KATEGORISK EVALUERING	5
TEMATISK EVALUERING.....	6
DISKUSJON OG OPPSUMMERING	9
<i>Oppnåelse av formål og nytteverdi</i>	<i>9</i>
<i>Viktige elementer som ikke direkte inngikk i spørreundersøkelsen</i>	<i>9</i>
<i>Viktigste funn i spørreundersøkelsen</i>	<i>10</i>
VEDLEGG 1 – METODE FOR EVALUERING	12
<i>Fremgangsmåte.....</i>	<i>12</i>
<i>Spørsmålskategorier og temaer</i>	<i>12</i>
<i>Evaluering og tiltaksklasser</i>	<i>13</i>
VEDLEGG 2 – SPØRSMÅL, EVALUERINGSFORKLARING OG FORSLAG TIL TILTAK	14
VEDLEGG 3 – BESVARELSER PÅ TVERS AV KOMMUNER.....	18
VEDLEGG 4 – KOMMUNEVISE BESVARELSER	21
FET KOMMUNE	21
NES KOMMUNE.....	24
RÆLINGEN KOMMUNE.....	28
SØRUM KOMMUNE.....	31
TRØGSTAD KOMMUNE.....	34
ULLENSAKER KOMMUNE	37
EIDSBERG KOMMUNE	41
ENEBAKK KOMMUNE.....	44

Sammendrag

Dette notatet oppsummerer resultatene fra en spørreundersøkelse gjennomført av vannområde Øyeren i 2017. Formålet med undersøkelsen var å synliggjøre status for kommunenes arbeid med spesielt utvalgte tiltak innen kommunalteknisk sektor, men hovedvekt på forurensning til vannmiljø. Spørsmålene ble evaluert enkeltvis og gruppert og på bakgrunn av dette ble behov for tiltak beskrevet.

Alle kommunene har ivaretatt en rekke viktige avløpstiltak. Kommunene har i stor grad gjennomført eller har planlagt store investeringer i tilknytning til de store kommunale renseanleggene eller overføringsledninger. I følge tilgjengelig planverk dreier det seg om investeringer på mer enn 1,7 mrd kroner. Alle kommunene har imidlertid en rekke tiltak som ikke er ivaretatt eller bør vurderes nærmere. Nedenfor er noen av de viktigste tiltakene oppsummert:

- Ha oppdaterte overordnede avløpsplaner i henhold til Fylkesmannens krav og anbefalinger (inkludert underliggende bakgrunnsinformasjon, handlingsplaner, klimatilpasning og overvannshåndtering)
- Innlemme vannforvaltning (dagens retningslinjer og målformuleringer) som en naturlig del av kommunens planverk og daglige saksbehandling. Sikre at hensyn til vannmiljø er med når relevante tiltak skal vurderes
- Aktivt bruke vannområde Øyerens kunnskapsgrunnlag om vassdragene som grunnlag for å prioritere tiltak.
- Tilknytte til kommunalt avløpsnett eller oppgradere private avløpsanlegg i henhold til dagens rensekra. Ha en hensiktsmessig plan for arbeidet som sikrer god fremdrift mot målet om god økologisk tilstand i vannforekomstene i 2021. Bedre oppfølging av brudd på utslippstillatelser og vurdere igangsetting av tilsynsvirksomhet
- tilsynsvirksomhet
- Vurdere tilgjengelige ressurser innen VA i kommunen opp mot pålagte arbeidsoppgaver
- Øremerke personressurser til systematisk feilsøking på avløpsnettet for å avdekke feil og redusere innlekking av fremmedvann. Viktige resultatmål med arbeidet; redusert overløpsdrift, mindre forurensning, lavere rensekostnader og større kapasitet på ledningsnett
- Mer aktiv oppfølging av kommunens rolle som forurensningsmyndighet (bl.a. i forbindelse med oljetanker, oljeutskillere og fettutskillere)

Forord

Vannområde Øyerens styringsgruppe vedtok i møte 27.10.2016 at det skulle gjennomføres en spørreundersøkelse med tema kommunalteknikk. Formålet med undersøkelsen var å synliggjøre status for utvalgte deler av kommunenes tiltaksarbeid med hovedvekt på forurensning til vannmiljø. Spørsmålene omhandler blant annet oppgaver kommunene skal ivareta gjennom forurensningsforskriften, krav fra Fylkesmannen gjennom utslippstillatelse for avløpsnett eller renseanlegg eller føringer og tiltak nevnt i regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016-2021.

Det var i all hovedsak de betalende medlemskommunene i vannområdet som deltok i undersøkelsen; Enebakk, Fet, Nes, Rælingen, Sørum, Trøgstad og Ullensaker. I tillegg fikk Eidsberg kommune og Spydeberg kommune tilsendt spørreundersøkelsen. Eidsberg kommune valgte å besvare de delene av undersøkelsen som de vurderte som mest relevant.

Kommunene arbeider løpende med tiltak innen vann- og avløpssektoren, og spørreundersøkelser innen dette området er ferskvare. Det har tatt tid å kvalitetssikre og evaluere alle spørsmålene fra de ulike kommunene og det presiseres derfor at resultatene i undersøkelsen er fra september 2017. For enkelte spørsmål kan status ha endret seg og tiltaksbehov være ivaretatt når dette notatet sendes ut.

Undersøkelsen har blitt utarbeidet og evaluert av ett arbeidsutvalg bestående av representanter fra vannrådets faggruppe avløp; Linda Grimsgaard (Rælingen kommune), Leiv Knutson (daværende Nes kommune), Thomas Løkenlien Sørby (Nes kommune) og Kristian Moseby (vannområde Øyeren). Alle involverte takkes for konstruktive bidrag.

I tråd med vedtak i vannrådets styringsgruppe oppfordres de respektive kommunene til å behandle dette notatet på politisk nivå.

Årnes, 9.2.2018

Grete Sjøli

Fung. leder av styringsgruppa
Vannområde Øyeren

Resultater fra evalueringen

Resultatene fra spørreundersøkelsen og evalueringen følger i de påfølgende delkapitlene. Det er viktig å merke seg at spørreundersøkelsen ikke omfatter direkte spørsmål om kommunenes investeringstiltak i forbindelse med vann- og avløpsnett eller renseanlegg eller heldekkende spørsmål om drift av kommunenes avløpsnett og større renseanlegg (kapitel 14). Spørsmålene i denne spørreundersøkelsen gjenspeiler derfor ikke alene kommunenes helhetlige innsats innen VA sektoren eller om kommunenes utslippstillatelse samlet sett er overholdt.

Vannområdet har i tillegg til spørsmålene innhentet supplerende informasjon som ikke er gjengitt i dette notatet. Enkelte av

spørreundersøkelsens mangler er kommentert i kapitlet diskusjon og oppsummering. Hvert spørsmål ble evaluert og delt inn i tre tiltaksklasser henholdsvis; 1-grønn, 2-oransje eller 3-rød (tabell 1). Forklaring på hvordan spørsmålene er delt inn i kategorier og tema, samt mer om hvordan evalueringen er gjennomført finnes i vedlegg 1 og vedlegg 2.

Tabell 1 – Evaluering og tiltaksklasser benyttet i spørreundersøkelsen

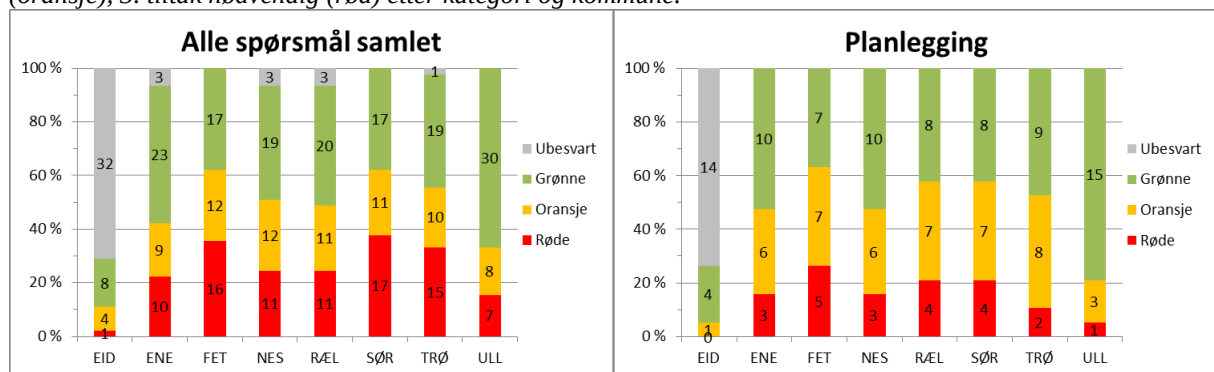
Evaluering / Tiltaksklasse	Beskrivelse
1	Tiltaksbehov ivaretatt
2	Tiltak bør vurderes
3	Tiltak nødvendig

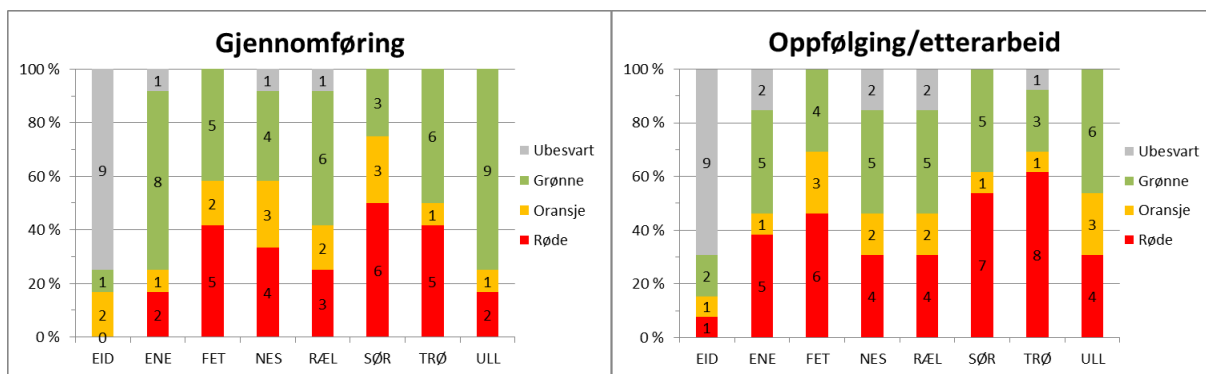
Kategorisk evaluering

Samlet evaluering (figur 1) viser at alle kommunene har ivaretatt en stor del av oppgavene (tiltaksklasse 1) som denne spørreundersøkelsen belyser, men at alle har en vesentlig andel oppgaver som bør vurderes (tiltaksklasse 2) og oppgaver som må tas tak i (tiltaksklasse 3). Sorterer man svarene og evalueringen kategorisk ser man innen kategorien planlegging at de fleste kommuner kommer ganske likt ut, men Ullensaker kommune har noen færre spørsmål i tiltaksklassene rød og oransje.. Det er tydeligere kommunevise forskjeller for spørsmålene innen kategoriene gjennomføring og oppfølging/etterarbeid. Gjennomsnittlig har alle kommunene lavest andel tiltak som er nødvendige innen kategorien planlegging (19 %), mens andelen i kategoriene gjennomføring (33 %) og spesielt oppfølging/etterarbeid (45 %) er betydelig høyere. Dette kan indikere at kommunene har utfordringer med å følge opp alle de pålagte oppgavene som spørreundersøkelsen omfatter.

Selv om det kategorisk sett er forskjell på andel av de ulike tiltaksklassene per kommune, ser man på de individuelle besvarelsene (vedlegg 3) at det er flere av samme tiltakene som kommunene har og ikke har ivaretatt.

Figur 1 – Fordeling av tiltaksklassene; ubesvart, 1. tiltaksbehov ivaretatt (grønn), 2. tiltak bør vurderes (oransje), 3. tiltak nødvendig (rød) etter kategori og kommune.

Tematisk evaluering

Deler man spørsmålene inn tematisk (tabell 2 og figur 2) ser man tydelige kommunevise forskjeller i besvarelsene. I tabell 2 trekkes det frem noen overordnede hovedtrekk og behov for videre oppfølging samlet på tvers av kommunenes besvarelser. For noen av kommunene var enkelte spørsmål uaktuelle og ble derfor ikke besvart. Dette gjelder i størst grad Eidsberg kommune, som valgte å besvare alle spørsmål innen tema mindre avløpsanlegg opp til 50 personer, samt enkelte spørsmål innen noen av de andre kategoriene.

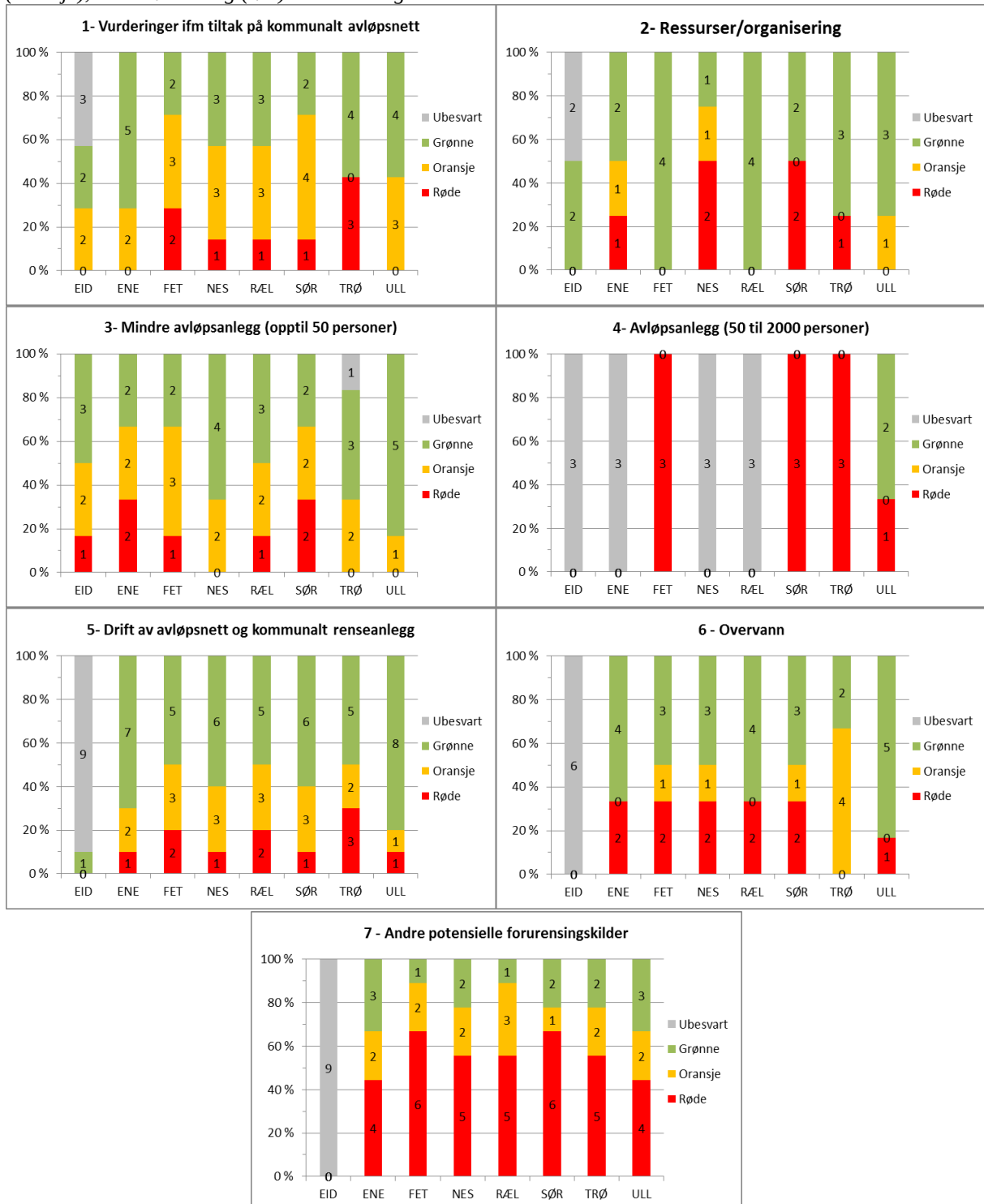
Tabell 2 – Tematisk oppsummering av hovedtrekk og behov for oppfølging på tvers av alle kommunene.

Tema	Hovedtrekk / oppfølgingsbehov
1 – vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett	- Syv av de åtte kommunene har utarbeidet overordnede planer for avløp, de fleste som hovedplaner, en kommune som kommunedelplan for vannmiljø. Av de sju er tre av planer er oppdaterte, to kommuner har planer der planperioden snart utløper, mens en kommune har en plan der planperioden utgikk for flere år siden. Den siste kommunen som ikke har noen overordnet plan har saneringsplan. De fleste kommunene som har utdaterte planer jobber med å utarbeide nye hovedplaner. - De fleste kommunene er ferdige med å separere kommunale avløp-fellesledninger, men flere av kommunene mangler en konkret plan for de siste få meterne med slike ledninger som gjenstår. De fleste kommunene mangler konkrete planer for vurdering av tiltaksbehov for private avløp-fellesledninger (og private stikkledninger) - Flere kommuner manglet oppdaterte ROS analyse for ledningsanlegg innenfor avløpssystemet, men flere av kommunene har nylig fått utarbeidet dette. - Ikke alle kommunene bruker nyeste VA norm - Alle kommunene bør vurdere behov for bedre kontroll med bedrifter som har påslipp til kommunalt avløpsnett - Alle kommunene har inkludert vurderinger av vannmiljøets tilstand når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres, men det er ofte flere hensyn som ligger til grunn.
2 – Ressurser / organisering	- Det er store forskjeller kommunene i mellom med hensyn til interne personressurser innen fagfeltet VA. I tillegg til egne ressurser benytter kommunene også driftsassistansene og konsulenter. - Fire av kommunene oppgir at manglende personressurser er begrensende for å gjennomføre alle pålagte oppgaver innen vann- og avløp. To kommuner oppgir at økonomiske ressurser er begrensende - Alle kommuner oppgir at det i utbyggingssaker er etablert et samarbeide mellom kommunalteknikk, plan, byggesak og landbruk
3 – Mindre avløpsanlegg opp til 50 personer	- Fire av kommunene manglet i 2017 en overordnet tiltaksplan i forbindelse med avløpsanlegg i spredt bebyggelse. De fleste kommunene som mangler plan er i gang med å utarbeide dette.

	- Halvparten av kommunene har valgt en delvis vassdragsbasert strategi for områdeprioritering av tiltak i forbindelse med avløpsanlegg i spredt bebyggelse. - Fire av de åtte kommunene har saksbehandlere som utelukkende arbeider med avløp i spredt bebyggelse (varierer mellom én stk 80 % til tre stk 100 % stillinger). De fire andre kommunene har saksbehandlere som jobber deltid med disse oppgavene fra 10 til 50 % stilling. Halvparten av kommunene vil ikke være ferdig innen 2021, men trolig noen år senere og bør vurdere muligheten for økt fremdrift. - Det er behov for bedre oppfølging av brudd på utslippstillatelser for minirensanlegg. - Kun én kommune gjennomfører systematisk tilsyn av anleggene, men alle kommunene har ett ønske eller en langsiktig plan om å starte med tilsyn. Alle Akershuskommunene ønsker å se nærmere på ett felles tilsynsopplegg (i Østfold har driftsassistansen på vegne av kommunene gjennomført tilsyn i en årrekke). - De fleste kommunene svarer at de trenger bedre og tilpasset IT verktøy for å håndtere arbeidet med avløp i spredt bebyggelse
4 – Avløpsanlegg 50 – 2000 personer	- Det er behov for bedre oppfølging av rensanleggene innen denne kategorien, spesielt de som ikke er kommunalt eide. I tre av de fire kommunene hvor det er slike anlegg bør det vurderes behov for å oppdatere utslippstillatelse. Det bør vurderes om anleggene overholder utslippskravene og behov for eventuelle tiltak.
5 – Drift av avløpsnett og rensanlegg	- Alle kommuner har driftsplaner for å sikre god drift av rensanlegg. Syv av de åtte kommunene bør vurdere behov for driftsplaner også for avløpsnett. - Alle kommunene har fjernovervåking av driften på avløpsnettet (overløp fra pumpestasjoner). Alle kommuner har utfordringer med overløpshendelser på avløpsnettet, men enkelte av kommunene mangler oversikt over disse. - Alle kommunene skal ta/har nylig tatt i bruk IT verktøy for å systematisere informasjon om driftshendelser på avløpsnettet, som kan inngå i forbedrede rutiner for drift. - Alle kommunene har kunnskapshull og mangler i sine VA kartverk som bør tettes for å sikre ett best mulig informasjonsgrunnlag for tiltaksplaner. Alle kommunene har en rutine for å sporadisk rapportere inn feil som oppdages i kartgrunnlaget, men alle kommunene har behov for en systematisk gjennomgang av feil og mangler VA kartverket. - Alle kommunene har store utfordringer med innlekking av fremmedvann på avløpsnettet. Systematisk feilsøking er ett viktig og nødvendig tiltak for å kunne avdekke problemområder. Fire av syv kommuner gjennomfører en viss form for feilsøking, men alle kommunene (spesielt de som ikke har satt i gang feilsøking) bør vurdere å øremerke ytterligere ressurser til dette. - Alle kommunene ønsker mer kunnskap og bedre veiledning om feilsøking. Vannområde Øyeren utarbeider veileder for dette i 2018.
6 - Overvann	- Alle kommuner har overordnet tatt inn noe om overvannshåndtering i sine kommuneplaner eller delplaner. Det er imidlertid stor forskjell på hvordan dette er ivarettatt i planene. Retningslinjer for overvannshåndtering bør implementeres bedre i de fleste kommunenes overordnede planer. - Alle kommunene har en form for oversikt over hvilke områder som er utsatt for skader ved mye nedbør, men fire av kommunene mangler fremdeles ROS analyser for disse områdene. - Syv av åtte kommuner mangler oversikt over sine sandfang, og har ikke utarbeidet en tømmeplan for disse. Alle kommunene i Oslo og Akershus jobber med å utarbeide dette. I Østfold har ikke Fylkesmannen stilt krav om dette. Trøgstad kommune er derfor evaluert noe snillere enn de andre kommunene på de tre spørsmålene i tilknytning til sandfang.
7 – Andre	- Ingen av kommunene (heller ikke de to hvor det saltes kommunale veier) har stilt

potensielle forurensningskilder	krav til mengde salt som tillates brukt på kommunens veier om vinteren. Ingen av kommunene har vurdert resipientforhold med hensyn til lagringsplass for brøytet snø (kan inneholde både søppel, miljøgifter, næringsstoffer og salt). - Kommunene bør følge opp sitt ansvar med olje- og fettutskillere bedre. Kommunene mangler oversikt. Ingen av kommunene fører tilsyn med disse, selv om kommunen er forurensningsmyndighet. - Alle kommuner har ett opplegg for å håndtere publikumsmeldinger om forurensninger (telefon, postmottak, etc.). Kun to av kommunene har ett «meld-feil» system på kommunens nettsider der man kan velge forurensning til vann.
------------------------------------	--

Figur 2– Fordeling av tiltaksklassene; ubesvart (grå), tiltaksbehov ivarettatt (grønn), tiltak bør vurderes (oransje), tiltak nødvendig (rød) etter tema og kommune.

Diskusjon og oppsummering

Oppnåelse av formål og nytteverdi

Spørreundersøkelsen har i tråd med formålet, belyst status for vannmiljørelevante tiltak i de utvalgte kommunene. Erfaringene fra arbeidet tilsier at prosessen har vært nyttig også for kommunene, og at statusoversikten og medfølgende evaluering og forslag til tiltak kan benyttes direkte inn i kommunenes videre prioriteringer og arbeid. Siden spørreundersøkelsen ble sendt til kommunene har enkelte allerede satt i verk tiltak og ivarettatt noen av tiltakene som det er vist behov for her. Som en oppfølging kunne det være interessant å gjennomføre en tilsvarende spørreundersøkelse etter forslagsvis tre år, i 2021, samme år som frist for miljømåloppnåelse i vanndirektivet.

Viktige elementer som ikke direkte inngikk i spørreundersøkelsen

Resultatene i dette notatet viser at alle kommunene har noe de kan bli bedre på. Selve spørreundersøkelsen omfatter imidlertid ikke alle relevante tiltak og tema, og gir dermed ikke noe komplett bilde av kommunenes samlede tiltaksinnsats for vannmiljøet. Enkelte temaer som spørreundersøkelsen ikke omfatter er kommentert i følgende tekst.

Alle kommunene som deltok i spørreundersøkelsen har nylig gjennomført og eller planlagt store investeringer innen VA sektoren (tabell 3). Ifølge eksisterende planverk har kommunene for sine planperioder planlagt investeringer innen avløp på over 1,7 mrd kroner. Dersom man tar med nylig gjennomførte store investeringer er kostnadsbildet trolig vesentlig større (se fotnote under tabell 2). De mest kostnadskrevende investeringene er knyttet til oppgradering av kommunale renseanlegg eller overføringsledninger. Det er store variasjoner mellom hvor omfattende kommunene investerer i tiltak på ledningsnett (fornyelse, rehabilitering og utvidelse). Alle kommunene har utfordringer med å fornye sitt vann og avløpsnett fortere en det forfaller, sett opp mot den nasjonale anbefaling om minst 1 % fornyelse i året.

Tabell 3– Planlagte investeringer for spillvann og overvann per kommune, planperiode og kilde for investeringstall.

Kommune	Periode for investering (planperiode)	Planlagte investeringer spillvann/overvann millioner kr	Tall hentet fra
Enebakk	2012 - 2021	221*	Hovedplan VA
Fet	2007 - 2019	151*	Hovedplan VA
Nes	2016 - 2025	127*	Hovedplan VA
Rælingen	2016 - 2026	259,2*	Hovedplan VA
Sørum	2017 - 2020	93,2*	Handlingsprogram VA 2017 / Økonomiplan
Trøgstad	2018 - 2021	32,6*	Økonomiplan
Ullensaker	2016 – 2025	827*	Hovedplan VA

*Kommunen kan ha mer oppdaterte tiltaksplaner og investeringsplaner enn det som fremkommer her. Tallene omfatter ikke alle kommunens kostnader knyttet til VA investeringer. Følgende er trolig ikke inkludert; avskrivninger på nylig gjennomførte prosjekter (større investeringer i renseanlegg eller overføringsledninger o.l.) eller betaling etter forbruk til renseanlegg som er organisert som IKS.

De store investeringene har positive følger for vannmiljøet i form av at de kommunale renseanleggene renser bedre. Flere av kommunene (Enebakk, Fet, Sørum, Trøgstad) har nylig valgt å nedlegge gamle renseanlegg som ikke overholder rensekravene og overføre avløpsvannet til annet renseanlegg med bedre rensekapasitet, i noen tilfeller også til en mer solid resipient. Med de tiltak som gjennomføres i løpet av 2018 forventes det at alle de større

renseanleggene (Forurensningsforskriften Kapittel 14) overholder rensekravene. Som spørreundersøkelsen viser er det imidlertid flere av de mellomstore renseanleggene (Forurensningsforskriften Kapittel 13) som ikke overholder rensekravene. Det gjenstår for kommunene å følge opp disse anleggene og vurdere behov for tiltak. Alle kommunene, foruten Ullensaker, har ett stort arbeid foran seg med å følge opp og sørge for enten tilknytning eller oppgradering av de totalt 5500 private renseanleggene i vannområdet. Ullensaker kommune er tilnærmet ferdig med oppgradering av ca 1000 anlegg, og har planer om å følge opp anleggene med tilsyn. For å sikre ett godt vannmiljø er det veldig viktig at kommunene prioriterer forholdsmessige og tilstrekkelige ressurser til å følge opp de private avløpsanleggene. Det er en føring i regional plan for vannregion Glomma 2016 – 2021 at man skal prioritere de mest forurensende anleggene og vannforekomstene med dårligst tilstand først. De færreste av kommunene har lagt disse føringene direkte til grunn for sitt arbeid, og bør vurdere om man kan innlemme disse i eksisterende planer.

En av de uløste, og kanskje aller største utfordringene for alle kommunene (i hele Norge) er tap og innlekking fra eller til ledningsnett. Alle kommunene i vannområdet har store tap fra drikkevannsnett og store utfordringer med innlekking på avløpsnett til tross for at de har forholdsvis «ungt» ledningsnett og tilnærmet 100 % separatsystem (overvann og spillvann hver for seg). Dette er ikke bare utfordrende for vannmiljøet, men er også særs lite økonomisk fordi drikkevann går tapt og man får utgifter enn nødvendig for å rense avløpsvannet. I ett stort perspektiv er andelen tap av avløpsvann på ledningsnett lav, men vannområde Øyeren vassdragsovervåkningsprogram viser at avløpsvannpåvirkningen lokalt varierer fra lav til svært stor. Blant de 170 pumpestasjonene i vannområdet er det mange som årlig går litt i overløp og flere som går betydelig i overløp. I enkelte rensedistrikter opplever man en økning i vannmengde på opptil faktor 10 ved intense nedbørsepisoder.

Viktigste funn i spørreundersøkelsen

Ett viktig funn i spørreundersøkelsen er at flere av kommunene mangler oppdaterte overordnede avløpsplaner. Noen har gamle planer som har gått ut, enkelte nærmer seg slutten av planperioden, mens enkelte nylig har vedtatt nye hovedplaner. Ett fellestrekk for alle planene er at de har en eller flere mangler i forhold de nyeste retningslinjer, krav fra Fylkesmannen, regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma og generelt arbeidet etter vannforskriften. Dette underbygger viktigheten av at planene rulleres jevnlig. Hovedplanene og kanskje enda viktigere, tiltaksplanene, skal være utarbeidet på bakgrunn av beste tilgjengelig kunnskap. Alle kommunene har kunnskapshull i sin VA kart, som er ett viktig grunnlag for å vurdere tiltaksbehov. Kommunene bør derfor avsette ressurser til systematisk søking etter feil og friskmelde ledningsnett, og rapportere denne informasjonen tilbake til den som ajourfører VA kartene. De fleste kommunene har ambisjoner om å bli bedre på dette området, men de færreste kommunene har avsatt øremerkede personressurser til å gjennomføre systematisk feilsøking.

En viktig del av kommunens VA arbeid handler også om å planlegge for fremtiden og etter risiko og sårbarhetsanalyser. I flere områder foregår en stor tilflytting og utbygging, som vil kreve en stadig bedre VA infrastruktur og renseanlegg med kapasitet til å motta avløpsvannet. Tilpasning til ett våtere klima – og mer intense nedbørsepisoder er også viktig å ivareta. Flere av kommunenes avløpsplaner bør forbedres på dette området. I tillegg er det få av kommunenes avløpsplaner som omfatter en konkret og langsiktig plan for fornyelse av ledningsnett eller en handlingsplan for reduksjon av fremmedvann, slik som Fylkesmannen (i Oslo og Akershus) krever.

Kommunene har lagt ned store ressurser når det kommer til de tunge investeringene innen avløpssektoren, men som denne spørreundersøkelsen underbygger, er det fortsatt viktige vannmiljøtiltak som kommunene bør prioritere fremover (faktaboks under). Fremdriften for flere av tiltakene som er belyst i denne spørreundersøkelsen er avhengige av personer som arbeider løpende og holder trykket oppe på de viktige oppgavene. Organiseringen og ressurstilgangen innen VA sektoren i kommunene er noe ulik. Kontinuitet og personressursene er for de fleste av kommunene begrensende for tiltaksgjennomføringen. For flere av kommunene har de store investeringene resultert i ett høyt gebyrnivå, og flere ansettelser eller økt tiltaksgjennomføring er en politisk avveining.

Dårlig rensset avløpsvann inneholder blant annet fett, organisk stoff, tarmbakterier (E.coli etc) og en stor andel næringsstoffer som er direkte tilgjengelig for alger. Avløpsvann kan derfor ha en stor negativ påvirkning på vannmiljøet, spesielt i de mindre resipientene. Sett i forhold til andre kilder til næringsstofforurensning, eksempelvis overflateavrenning fra landbruksarealer, vil reduserte utslipp av avløpsvann trolig føre til en forholdsvis rask positiv effekt. For avrenningstiltak i landbruket kreves det erfaringsmessig ett langsiktig arbeid for å kunne se tiltakseffektene. Det aller viktigste kommunene kan gjøre fremover for å bedre vannmiljøet, er å prioritere de viktigste forurensningstiltakene først der de trengs mest. Vannområde Øyeren har med tiden bygget opp ett godt kunnskapsgrunnlag om hvilke vassdrag som bør prioriteres. For de fleste kommunene gjenstår det å ta i bruk denne kunnskapen og implementere den i sitt overordnede plan- og tiltaksarbeid.

Viktige tiltak som alle kommunene bør prioritere fremover:

- Ha oppdaterte overordnede avløpsplaner i henhold til Fylkesmannens krav og anbefalinger (inkludert underliggende bakgrunnsinformasjon, handlingsplaner, klimatilpasning og overvannshåndtering)
- Innlemme vannforvaltning (dagens retningslinjer og målformuleringer) som en naturlig del av kommunens planverk og daglige saksbehandling. Sikre at hensyn til vannmiljø er med når relevante tiltak skal vurderes
- Aktivt bruke vannområde Øyerens kunnskapsgrunnlag om vassdragene som grunnlag for å prioritere tiltak.
- Tilknytte til kommunalt avløpsnett eller oppgradere private avløpsanlegg i henhold til dagens rensekraft. Ha en hensiktsmessig plan for arbeidet som sikrer god fremdrift mot målet om god økologisk tilstand i vannforekomstene i 2021. Bedre oppfølging av brudd på utslippstillatelser og vurdere igangsetting av tilsynsvirksomhet
- Vurdere tilgjengelige ressurser innen VA i kommunen opp mot pålagte arbeidsoppgaver
- Øremerke personressurser til systematisk feilsøking på avløpsnettet for å avdekke feil og redusere innlekking av fremmedvann. Viktige resultatmål med arbeidet; redusert overløpsdrift, mindre forurensning, lavere rensekostnader og større kapasitet på ledningsnett
- Mer aktiv oppfølging av kommunens rolle som forurensningsmyndighet (bl.a. i forbindelse med oljetanker, oljeutskillere og fettutskillere)

Vedlegg 1 – Metode for evaluering

Fremgangsmåte

Kommunene fikk tilsendt spørreskjema som skulle fylles ut. Kommunene hadde etter behov en prosess internt der ulike ressurspersoner besvarte spørsmålene innenfor deres ansvarsområder. Besvarelsene ble sendt tilbake til vannområdesekretariatet, og deretter gjennomgått og evaluert av arbeidsutvalget. Utkast til evaluering ble gjennomgått med den ansvarlige i hver kommune, og enkelte uklarheter rundt besvarelsene ble oppklart. Endelig evaluering ble sendt til ansvarlig person i hver kommune for godkjenning.

Spørsmålskategorier og temaer

Spørreundersøkelsen omfattet 56 spørsmål fordelt på tre hovedkategorier (tabell 1). Som supplement til hovedspørsmålene i kategori 1-3 ble stilt noen utdypende tilleggsspørsmål (kategori 4). Målsetningen med kategoriseringen var å belyse eventuelle kommunevis forskjeller med hensyn på planlegging, gjennomføring og oppfølging/etterarbeid.

Tabell 1 – Kategorisk inndeling av spørsmålene i spørreundersøkelsen, antall spørsmål per kategori og kategoribeskrivelse av hvilke temaer som sorterer under de ulike kategoriene.

Kategori nr	Kategori	Antall spørsmål	Kategorien omfatter spørsmål om
1	Planlegging	19	Om kommunen har oppdatert praksis/planverk i henhold til nyeste anbefalinger, krav eller føringer fra enten Fylkesmannen eller regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma. Temaer som inngår: 1, 3, 5, 6 og 7. <u>Stikkord</u> : tiltaksplaner, hovedplaner, driftsplaner, ROS analyser, overvann og klimatilpasning, VA norm, prioriteringer tiltak avløpsnett og spredt avløp, krav ifm forurensning fra veg, sandfang.
2	Gjennomføring	12	Oppfyllelse av utvalgte krav i kommunens utslippstillatelse for avløpsnett og pålagte oppgaver som forurensningsmyndighet (hjemlet i forurensningsforskriften). Temaer som inngår: 1-7. <u>Stikkord</u> : administrative ressurser og organisering, påslippsavtaler, overløp fra avløpsnettet, feilsøking avløpsnett, fremdrift spredt avløp
3	Oppfølging/etterarbeid	13	Kommunens dokumentering av relevant informasjon for videre planlegging av tiltak på avløpsnett, Kommunen som forurensningsmyndighet; oppfølging og tilsyn med overholdelse av utstedte utslippstillatelser. Temaer som inngår: 3, 4, 5 og 7. <u>Stikkord</u> : dokumentasjon av overløpsdrift, ajourføring VA kart, oppdatering av utslippstillatelser kap 13, tilsyn mindre avløpsanlegg kap 12 og 13, tilsyn olje- og fettuskillere, melding om forurensning
4	Bakgrunnsinformasjon	12	Utfyllende bakgrunns- eller tilleggsinformasjon til spørsmål under tema nr 1-5 og 8. Spørsmålene i denne kategorien (unntak spørsmål 18) har ikke inngått direkte i tiltaksvurderingen, og har derfor ikke fargene grønn, oransje eller rød.

Spørsmålene ble delt inn i åtte ulike temaer (tabell 2) for å skille dem etter ansvarsområde og videre oppfølging. Det ble definert tiltaksstatus og vurdert behov for tiltak for de fleste spørsmålene. Innen noen av temaene var det behov for tilleggsspørsmål med utdypende bakgrunnsinformasjon, som ikke fikk definert noen tiltaksklasse.

Tabell 2 – Tematisk inndeling av spørsmålene i spørreundersøkelsen

Tema nr	Temanavn	Antall spørsmål	Antall spørsmål med evaluering (tiltaksklasse ble satt)
1	Planlegging og vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett	9	7
2	Ressurser/organisering	7	4
3	Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)	9	6
4	Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)	4	3
5	Drift av avløpsnett og kommunalt renseanlegg	11	10
6	Overvann	6	6
7	Andre potensielle forurensningskilder	9	9
8	Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)	1	0
Totalt		56	45

Evaluering og tiltaksklasser

Kommunene fikk på forhånd ikke vite hvordan de ulike svaralternativene ville bli evaluert. For hvert spørsmål ble det utarbeidet evalueringsforklaring (vedlegg 2) der det ble beskrevet hvilket svar som ville resultere i hvilken av de tre tiltaksklassene (tabell 3). I tilknytning til evalueringsforklaringen ble det også definert forslag til tiltak. De aller fleste spørsmålene (49/56) hadde to svaralternativer, enten ja eller nei. De resterende spørsmålene ble besvart utelukkende med merknadsfelt. Spørsmålene ble evaluert slavisk etter evalueringsforklaringen og satt i en av to tiltaksklasser. For noen få spørsmål var det behov for å dele inn i tre tiltaksklasser da noen kommuner var i en mellomstusjon mellom to svaralternativer/tiltaksklasser. For hvert spørsmål ble det skjønnsmessig vurdert om det i evalueringen var mest riktig å benytte tiltaksklasse klasse 2 (tiltak bør vurderes) eller klasse 3 (tiltak nødvendig) for å synliggjøre tiltaksbehov. Det ble i denne sammenheng tatt utgangspunkt i om tiltaket allerede var tydelig påkrevet i eksisterende utslippstillatelse, pålegg fra Fylkesmannen eller annet lovverk/hjemmelsgrunnlag (tiltaksklasse 3 hvis det var ett krav om tiltaket). I tillegg ble viktigheten av det eventuelle tiltaket ut i fra dagens situasjon vektlagt.

Tabell 3 – Evaluering og tiltaksklasser benyttet i spørreundersøkelsen

Evaluering / Tiltaksklasse	Beskrivelse
1	Tiltaksbehov ivaretatt
2	Tiltak bør vurderes
3	Tiltak nødvendig
4	Bakgrunnsinformasjon
0	Spørsmål ikke besvart/ ikke aktuelt for kommunen

Vedlegg 2 – Spørsmål, evalueringsforklaring og forslag til tiltak

Tema	Kat	Nr	Spørsmål	Svar alt A	Svar alt B	Evalueringsforklaring / forslag til tiltak
1	1	1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Hovedplan for vann,avløp (og vannmiljø), inkludert handlingsplaner, er ett krav fra Fylkesmannen. Dersom kommunen ikke har oppdatert hovedplan, tiltaksplaner, eller har innlemmet føringer fra regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma bør kommunen raskest mulig rullere og ferdigstille disse.
1	1	3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfeltet hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Viktig at kommunen faser ut eventuelt AF ledningsnett (både kommunalt og privat) som fører regnvann inn på spillvannsnett og unødvendig belastning på avløpsnett og renseanlegg. Tiltaksklasse settes uansett til oransje hvis kommunen ikke har noen konkret plan for utfasing av AF eller ikke har plan for utfasing av private AF ledninger som er i drift. Tiltaksklasse settes til grønn hvis det i kommunen er mindre enn 100 meter AF ledningsnett (både privat og kommunalt).
1	1	6	Har kommunen oppdaterte ROS-analyser for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Tiltaksklasse settes uansett til rød dersom ROS analyse eldre enn 2014. Dersom ROS analyse er nyere enn 2014 farges oransje fordi ROS analyse er ferskvare. Analysen bør vurderes oppdatert årlig.
1	1	8	Har kommunen oppdatert VA norm?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen bør vurdere om benyttet VA norm er oppdatert, slik at tiltakene på vann- og avløpsnettet gjennomføres i henhold til dagens standard. Kommuner som benytter VA norm for Romerike, fra 2013, settes til tiltaksklasse oransje (da normen bør oppdateres). Tiltaksklasse settes til grønn for kommuner som har oppgitt å bruke Norsk Vanns normer/ siste VA miljøblad eller tilsvarende.
1	1	11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen bør vurdere om grenseskillet mellom kommunale og private VA ledninger er definert tydelig nok.
1	1	29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres.	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Det er en føring i regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma at tiltak på kommunalt avløpsnett bør prioriteres i de områdene som er mest utsatt i forhold til dagens tilstand. Kommunen bør vurdere om det i større grad kan målrettes tiltak på avløpsnettet til de områdene med behov for tiltak der også vassdragene har dårligst tilstand grunnet forurensning fra avløpsvann.
1	2	10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippsavtale ved tilknytting til kommunalt nett?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Det er ett krav i utslippstillatelsen at kommunen skal ha oppdatert oversikt over alle virksomheter med påslipp til kommunalt avløpsnett, samt ved behov stille spesifikke krav til påslippet. Ja = tiltaksklasse oransje: Kommunen har praksis for at påslippsavtale vurderes ved nye tilkoblinger, men bør vurdere behov for en gjennomgang/har ikke komplett oversikt over alle eksisterende påslipp.
1	4	12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt			Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge
1	4	19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.			Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge
2	2	9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Det anses som særs viktig at alle relevante ressurser i kommuner samarbeider, spesielt i utbyggingssaker hvor tiltaket kan ha påvirkning på tvers av ansvarsområder. Dette er veldig relevant også i vannforvaltningssammenheng.

2	2	15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Hvis manglende personressurser er begrensningen for å kunne løse alle pålagte oppgaver innen vann- og avløpsområdet bør kommunen ta stilling til om det bør ansettes flere personer.
2	2	16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Hvis manglende økonomiske ressurser er begrensningen for å løse alle pålagte oppgaver innen vann- og avløpsområdet bør kommunen ta stilling til om gebyrnivået for vann og avløp kan økes.
2	4	13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.			Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge
2	4	14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.			Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge
2	4	17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	Ja ☐	Nei ☐	Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge
2	4	18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje. Vannområdets prosjektgruppe/styringsgruppe vurderer ved behov eventuelt endret organisering eller praksis
3	1	2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen må utarbeide/ferdigstille en overordnet plan for arbeidet, med målformuleringer og prioriteringer. Planen må forankres politisk.
3	1	51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser først?	Ja ☐	Nei ☐	Det er en føring i regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma at kommunene prioriterer tiltak mot de dårligst fungerende private avløpsanleggene først, og prioritere anleggene som har avløp til sårbare resipienter. Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen bør vurdere om slike prioriteringer kan innlemmes i kommunens oppryddingsplan. Settes også i tiltaksklasse oransje, dersom kommunen har valgt en prioritering av arbeidet som ikke tar hensyn til nedbørsfeltgrenser eller miljøtilstanden i vassdragene.
3	2	50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente private avløpsanlegg (boliger og hytter) innen 2021?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal følge opp de mindre avløpsanleggene. I vannforskriften er opprinnelig frist for mange vannforekomster at miljømålene skal oppnås innen 2021. Kommunen bør ta stilling til om fremdrift for arbeidet kan forseres.
3	3	52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal følge opp brudd på utslippstillatelser. Kommunen bør avsette mer ressurser til oppfølging.
3	3	53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal føre tilsyn ved mindre avløpsanlegg. Kommunen bør vurdere en tilsynsordning. Tilsyn bør ikke gå på bekostning av saksbehandlerkapasitet ifm oppgradering av anlegg.
3	3	54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal føre tilsyn ved mindre avløpsanlegg. Kommunen bør vurdere en tilsynsordning. Tilsyn bør ikke gå på bekostning av saksbehandlerkapasitet ifm oppgradering av anlegg.
3	4	49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.			Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge
3	4	55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge

3	4	56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge
4	2	32	Tilfredsstill alle Kap. 13 renseanleggene i kommunen kravene til rensing?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen er forurensningsmyndighet og har ansvar for å følge opp at renseanleggene oppfyller rensekravene. Ingen farge hvis ingen anlegg i kommunen.
4	3	31	Har alle renseanleggene i kommunen etter kapittel 13 oppdatert utslippstillatelse?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Hvis en eller flere av anleggene ikke har oppdatert utslippstillatelse. Kommunen er forurensningsmyndighet og har ansvar for at disse renseanleggene har oppdatert utslippstillatelse. Utslippstillatelse bør oppdateres. Ingen farge hvis ingen anlegg i kommunen
4	3	33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale renseanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen er forurensningsmyndighet har ansvar for tilsyn og oppfølging av utslippstillatelse for disse renseanleggene. Tilsyn eller kontroll bør gjennomføres. Ingen farge hvis ingen anlegg i kommunen
4	4	30	Hvor mange renseanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.			Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge
5	1	4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt renseanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Det er ett krav i utslippstillatelsen at kommunen skal ha rutiner for å sikre optimal drift av renseanlegg og ledningsnett
5	1	5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen har ingen dedikert skriftlig driftsplan, men har har driftsrutiner som ivaretar drift av avløpsnettet. Behov for skriftlig driftsplan / oppdatering av eventuelle skriftlige driftsdokumenter bør vurderes.
5	1	28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og renseanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Det er viktig at kommunene holder systematisk oversikt over driften av avløpsnett og renseanlegg til sitt arbeid med å sikre optimal drift og finne eventuelle feil.
5	2	21	Har kommunen fjernovervåkning av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Det er ett krav i kommunens utslippstillatelse at alle pumpestasjoner skal ha fjernovervåkning, blant annet for å varsle og dokumentere overløpsdrift.
5	2	23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnettet (på nettet - ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	Ja ☐	Nei ☐	JA = tiltaksklasse rød: Nødoverløp for å avlaste spillvannsnettet grunnet kapasitetsproblemer ved vanlig drift er ikke tillatt. Kommunen bør gjennomføre tiltak.
5	2	24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnettet.	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen bør vurdere å avsette øremerkede ressurser til systematisk feilsøking. Alle kommunene i vannområdet har utfordringer med innlekk av fremmedvann (regnvann) til avløpsnettet. Et systematisk feilsøkingsarbeid muliggjør sonevis "friskmelding" av avløpsnettet, samt viktig grunnlag for målrettede tiltaksplaner og prioriteringer. Det ansees som meget kostnadseffektivt å gjennomføre systematisk feilsøking av avløpsnettet, fremfor å slavisk bytte ut eller rehabilitere avløpsnett for å finne ut hvor feilen er.
5	3	20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Det er ett krav i kommunens utslippstillatelse at overløpsdrift ved avløpsnett og renseanlegg skal dokumenteres årlig til Fylkesmannen/KOSTRA. Kommunen må iverksette tiltak slik at overløpsdrift kan dokumenteres for renseanlegg.
5	3	22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakkpumpestasjoner?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Det er ett krav i kommunens utslippstillatelse at overløpsdrift ved avløpsnett og renseanlegg skal dokumenteres årlig til Fylkesmannen/KOSTRA. Kommunen må iverksette tiltak slik at overløpsdrift kan dokumenteres for

						pumpestasjonene.
5	3	26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	Ja ☐	Nei ☐	Kommunens VA kartverk er det beste hjelpemiddelet for å kunne holde oversikt over status og behov for tiltak. Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen har et forbedringspotensiale for å sikre at viktig informasjon om VA ledningsnett rapporteres inn fra driftspersonell til den i kommunen som oppdaterer VA-kartverket. Essensiell informasjon kan gå tapt.
5	3	27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	Ja ☐	Nei ☐	VA kartverket er kommunens beste hjelpemiddel for å kunne holde oversikt over status og behov for tiltak på VA nettet. Nei = tiltaksklasse rød: Kommunens VA kart har klare mangler og må oppdateres - det er ett stort behov for betydelig mer ressurser til oppdatering av VA kartverket, samt en grundig gjennomgang av hvilke kunnskapshull VA kartverket har. Ja = tiltaksklasse oransje: Kommunens VA kart er ganske oppdatert, men det er fortsatt feil og mangler i VA kartet. Kommunen bør vurdere behov for en systematisk gjennomgang av hele VA kartbasen.
5	4	25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnett?	Ja ☐	Nei ☐	Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge
6	1	7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Fylkesmannen i Oslo og Akershus krever at kommunene skal ha handlingsplan for overvann. Kommunen må sørge for at overvannshåndtering blir innarbeidet og forankret på en god måte i kommunens planverk.
6	1	35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen bør utarbeide en oversikt over områder utsatt for skader ved nedbør. Kunnskap om dette er ett viktig grunnlag for prioriteringer og plan for klimatilpasning, lokal overvannshåndtering og tiltak for å redusere innlekk til spillvassnett og forurensning ved overløp.
6	1	36	Er det foretatt en ROS analyse av disse områdene?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen bør vurdere å gjennomføre en risikoanalyse. Kunnskap om dette er ett viktig grunnlag for prioriteringer og plan for klimatilpasning, lokal overvannshåndtering og tiltak for å redusere innlekk til spillvassnett og forurensning ved overløp.
6	1	37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Fylkesmannen i Oslo og Akershus (ikke Østfold) har stilt krav til at kommunene kartlegger og starter risikobasert tømning av alle sandfang innen juni 2018. Kommunen må gjennomføre kartlegging innen fristen. Østfold kommunene har hittil ikke fått dette pålegget og settes til tiltaksklasse oransje.
6	1	38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging av alle sandfangene?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Fylkesmannen i Oslo og Akershus (ikke Østfold) har stilt krav til at kommunene kartlegger og starter risikobasert tømning av alle sandfang innen juni 2018. Kommunen må gjennomføre kartlegging innen fristen. Østfold kommunene har hittil ikke fått dette pålegget og settes til tiltaksklasse oransje.
6	1	39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmeplan?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Fylkesmannen i Oslo og Akershus (ikke Østfold) har stilt krav til at alle kartlegger og startet risikobasert tømning av sandfang innen juni 2018. Kommunen må utarbeide tilsyns- og tømmeplan innen fristen. Østfold kommunene har hittil ikke fått dette pålegget og settes til tiltaksklasse oransje.
7	1	40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen bør vurdere om det i tilknytning til sårbare resipienter bør stilles krav til at innleide vegdriftsentreprenører skal redusere saltbruken på kommunale veier. Tiltaksklasse = grønn hvis kommunale veier ikke saltes

7	1	41	Ved brøyting av snø, er resipienter i forhold til lagringssted?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse oransje: Kommunen bør vurdere om det mellomlagres brøytet snø i tilknytning til sårbare resipienter og om det er behov for å stille krav til at brøytemannskapene skal endre praksis. Snøen inneholder blant annet, partikler, asfalt, salt, tungmetaller og andre miljøgifter, som kan ha en uheldig effekt på vannmiljøet og vannlevende planter og dyr.
7	2	42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal følge opp oljeutskillere. Kommunen bør gjennomføre kartlegging.
7	2	44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal følge opp fettutskillere. Kommunen bør gjennomføre kartlegging.
7	2	46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal følge opp oljetanker. Kommunen bør gjennomføre kartlegging.
7	3	43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal følge opp oljeutskillere. Kommunen bør vurdere en tilsynsordning.
7	3	45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal følge opp fettutskillere. Kommunen bør vurdere en tilsynsordning.
7	3	47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Kommunen er forurensningsmyndighet og skal følge opp oljetanker. Kommunen bør vurdere en tilsynsordning.
7	3	48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forurensning og forsøpling?	Ja ☐	Nei ☐	Nei = tiltaksklasse rød: Hvis kommunen ikke følger opp meldinger (kommunen er forurensningsmyndighet). Ja = tiltaksklasse oransje hvis kommunen ikke har ett meldingssystem som muliggjør enkel innmelding og oppfølging av publikumsmeldinger om forurensning. Farges grønt hvis ja, OG kommunen har ett dedikert system for å melde inn om forurensning, og kommunen følger opp dette.
8	4	34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelser etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelser skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.			Kun bakgrunnsinformasjon - ikke behov for evaluering med farge

Vedlegg 3 – Besvarelser på tvers av kommuner

Nr	Spørsmål	EID	ENE	FET	NES	RÆL	SØR	TRØ	ULL
Tema nr 1 - Vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett									
1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	1	1	3	1	1	3	3	1
3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfeltet hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	2	1	2	2	2	2	1	1
6	Har kommunen oppdaterte ROS- analyser for avløpsnettet?	0	2	3	3	3	2	3	2
8	Har kommunen oppdatert VA norm?	0	1	2	2	2	2	1	2

11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	1	1	1	1	1	1	1
29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnett skal prioriteres.	0	1	1	1	1	1	1
10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippavtale ved tilknytting til kommunalt nett?	2	2	2	2	2	3	2
12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt	4	4	4	4	4	4	4
19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.	4	4	4	4	4	4	4
Tema nr 2 - Ressurser/organisering								
9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	1	1	1	1	1	1	1
15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	0	3	1	3	1	3	3
16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	0	1	1	3	1	3	1
13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.	4	4	4	4	4	4	4
14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.	4	4	4	4	4	4	4
17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	4	4	4	4	4	4	4
18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	1	2	1	2	1	1	2
Tema nr 3 - Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)								
2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	1	3	3	1	3	3	1
51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser?	1	2	2	1	2	1	2
50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente anlegg (boliger og hytter) innen 2021?	2	1	2	2	1	2	2
52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	3	3	1	1	1	3	1
53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	2	2	2	2	2	2	1
54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	1	1	1	1	1	1	0
49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.	4	4	4	4	4	4	4
55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	4	4	4	4	4	4	4
56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	4	4	4	4	4	4	4

Tema nr 4 - Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)									
32	Tilfredsstiller alle Kap. 13 renseanleggene i kommunen kravene til rensing?	0	0	3	0	0	3	3	1
31	Har alle renseanleggene i kommunen etter kapittel 13 oppdatert utslippstillatelse?	0	0	3	0	0	3	3	1
33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale renseanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	0	0	3	0	0	3	3	3
30	Hvor mange renseanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.	4	4	4	4	4	4	4	4
Tema nr 5 - Drift av avløpsnett og kommunalt renseanlegg									
4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt renseanlegg?	0	1	1	1	1	1	1	1
5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnettet?	0	2	2	2	2	2	2	1
28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og renseanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	0	2	2	2	2	2	2	1
21	Har kommunen fjernovervåking av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	0	1	1	1	1	1	1	1
23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnettet (på nettet ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	0	1	3	1	3	1	1	3
24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnettet.	0	1	1	2	2	2	1	1
20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	0	1	1	1	1	1	3	1
22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakkpumpestasjoner?	0	1	3	1	1	1	3	1
26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	1	1	1	1	1	1	1	1
27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	0	3	2	3	3	3	3	2
25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnettet?	4	4	4	4	4	4	4	4
Tema nr 6 - Overvann									
7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	0	1	1	1	1	1	1	1
35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	0	1	1	1	1	1	1	1
36	Er det foretatt en risikoanalyse av disse områdene?	0	1	2	2	1	2	2	1
37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	0	3	3	3	3	3	2	1
38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging?	0	1	1	1	1	1	2	1
39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmeplan?	0	3	3	3	3	3	2	3
Tema nr 7 - Andre potensielle forurensningskilder									
40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	0	2	1	1	2	2	1	1

41	Ved brøyting av snø, er resipientårbarhet vurdert i forhold til lagringssted?	0	2	2	2	2	1	2	2
42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	0	1	3	3	3	3	1	1
44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	0	1	3	3	1	3	3	1
46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	0	3	3	1	3	3	3	3
43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivaretatt?	0	3	3	3	3	3	3	3
45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivaretatt?	0	3	3	3	3	3	3	3
47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	0	3	3	3	3	3	3	3
48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forsøpling og forurensning?	0	1	2	2	2	1	2	2
Tema nr 8 - Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)									
34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelser etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelse skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.	4	4	4	4	4	4	4	4

Vedlegg 4 – Kommunevis besvarelser

Fet kommune

Nr	Spørsmål	Svar alt A	Svar alt B	Merknad
Tema nr 1 - Vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett				
1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	Ja ☐	Nei ☒	Ny hovedplan er under utarbeidelse og skal være ferdig i løpet av desember 2017. Planperiode vil bli 2018 - 2030.
3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfeltet hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har faset ut alt kommunalt eid AF-nett. Det foreligger ingen konkret plan om utfasing av gjenstående privat AF nett (400 meter i kommunens VA kart), men kommunen vil vurdere om det er behov for tiltak på disse. Kommunen har ikke estimert årstall for når utfasingen av alle private AF ledninger vil være ferdig.
6	Har kommunen oppdaterte ROS- analyser for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☒	Analysen ble utarbeidet i 2013
8	Har kommunen oppdatert VA norm?	Ja ☐	Nei ☒	Bruker felles VA norm for kommunene på Romerike, denne er fra 2013.
11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	Ja ☒	Nei ☐	
29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres.	Ja ☒	Nei ☐	Dette er blant annet ivaretatt i kommunens ROS analyse for hver enkelt pumpestasjon. Ifm med tiltak ledningsnettet så ligger flere hensyn til grunn, slik som alder, materialtype og hydraulikk.
10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippsavtale ved tilknytning til kommunalt nett?	Ja ☒	Nei ☐	Vurderer ved etablering av nye påslipp kapasitet på nettet før tillates gis. Kommunalteknikk vurderer påslippsavtale ved større bedrifter, mens byggesak er ansvarlig for disse vurderingen når mindre bedrifter/påslipp. Ikke kommentert om det er vurdert behov for påslippsavtale for eksisterende påslipp.

12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt			Alle SPV ledninger over 125mm og VL over 40 mm betraktes som kommunale
19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.			I kommunens VA kart er det registrert totalt 140 km spillvannnett. Fet kommune har ikke noe AF-nett, men i kommunens VA kart er det registrert 400 meter private AF ledninger i drift.
Tema nr 2 - Ressurser/organisering				
9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	Ja ☒	Nei ☐	
15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☒	Nei ☐	
16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☒	Nei ☐	Ønsker ikke å øke gebyrnivået per dags dato
13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.			3,5 personer på drift/vedlikehold og 2 på prosjekt (5.5 stillinger alle i 100 % stilling)
14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.			7 personer (alle i 100 % stilling)
17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	Ja ☒	Nei ☐	
18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 3 - Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)				
2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	Ja ☐	Nei ☒	Det bestemt at det skal lages en oppryddingsplan, men dette avventes til ny hovedplan for avløp er ferdig, da noen områder kanskje skal avkloakkeres
51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser først?	Ja ☐	Nei ☒	Ikke kommentert noe om soneinndeling eller prioriteringer for hvilke områder som er prioritert først.
50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente private avløpsanlegg (boliger og hytter) innen 2021?	Ja ☐	Nei ☒	
52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Hvis det oppdages brudd, følges dette opp.
53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	Ja ☐	Nei ☒	
54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.			1 person i 80% stilling som utelukkende arbeider med spredt avløp
55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 4 - Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)				
32	Tilfredsstiller alle Kap. 13 renseanleggene i kommunen kravene til rensing?	Ja ☐	Nei ☒	Kun oversikt over utslipp ved Dalen RA på 1000 p.e. Følges opp av byggesaksavdelingen.
31	Har alle renseanleggene i kommunen etter kapittel 13 oppdatert utslippstillatelse?	Ja ☐	Nei ☒	Tuen RA nedlegges, Dalen (oppdatert utslippstillatelse 2013). Utslippstillatelse for Håpets dør og xx renseanlegg trolig ikke oppdatert.
33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale renseanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	Ja ☐	Nei ☒	Ikke kommentert om kommunen har planer om å gjennomføre tilsyn

30	Hvor mange renseanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.			4 anlegg (50- 2000 p.e.)
Tema nr 5 - Drift av avløpsnett og kommunalt renseanlegg				
4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Mira har overtatt all drift av Fet kommunes renseanlegg (tok også over drift av Dalen RA fra og med mai 2017).
5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☒	Det foreligger ingen skriftlig driftsplan, men kommunen har enkelte driftsmessige rutiner
28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og renseanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har nylig tatt i bruk et elektronisk GIS basert system som kan benyttes av driftspersonell, noe som trolig vil føre til bedre rutiner for dette.
21	Har kommunen fjernovervåkning av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	Avlesning, ikke fjernstyring
23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnettet (på nettet - ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	Ja ☒	Nei ☐	Har ett slikt overløp, men dette er i nær tilknytning til PA 1. Har ikke kommentert om dette tidvis/ ofte går i overløp , og om utslippet kan nå resipient hvis overløpssituasjon. Ikke kommentert om Fylkesmannen har gitt avvik på eller godkjent nødoverløpene
24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnettet.	Ja ☒	Nei ☐	To personer som jobber med dette. Ikke kommentert om det jobbes med å feilsøke på utvalgte deler av kommunens avløpsnett eller med å feilsøke hele avløpsnettet. Ressursene er ikke øremerket på fast basis.
20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakkpumpestasjoner?	Ja ☐	Nei ☒	
26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har tatt i bruk programvare som muliggjør elektronisk innmelding av feil (ute i felt) til den som oppdaterer VA kartverket. Det rapporteres også muntlig eller på annen skriftlig måte.
27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	Ja ☒	Nei ☐	Feil rettes opp fortløpende ettersom de oppdages, spesielt det kommunale nettet. Har også rutiner på å gjennomgå gamle feil i VA kartet. Ikke kommentert om det er avsatt øremerkede ressurser til å systematisk kvalitetssikring av VA kartet.
25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnettet?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 6 - Overvann				
7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	Ja ☒	Nei ☐	Overvannshåndtering er dels håndtert i "sentrumsplan". Nye retningslinjer for overvann vil bli tatt inn i ny hovedplan for avløp.
35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	Ja ☒	Nei ☐	Driftspersonale/operativ leder har oversikt over disse områdene
36	Er det foretatt en ROS analyse av disse områdene?	Ja ☐	Nei ☒	
37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	Ja ☐	Nei ☒	Har startet kartlegging der alle sandfang innmåles med GPS
38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging av alle sandfangene?	Ja ☒	Nei ☐	
39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmeplan?	Ja ☐	Nei ☒	Har en plan om å gjennomføre dette etter innmåling av sandfangene
Tema nr 7 - Andre potensielle forurensningskilder				
40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen salter ikke egne veier.
41	Ved brøyting av snø, er resipientsårbarhet vurdert i forhold til lagringssted?	Ja ☐	Nei ☒	
42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	Ja ☐	Nei ☒	Har delvis oversikt. Kommunen som har ansvaret

44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	Ja ☐	Nei ☒	Har delvis oversikt. Kommunen som har ansvaret
46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	Ja ☐	Nei ☒	Brannvesenet som har oppfølgingsansvaret
43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen som har oppfølgingsansvaret
45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen som har oppfølgingsansvaret
47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	Ja ☐	Nei ☒	Brannvesenet som trolig har oppfølgingsansvaret
48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forsøpling og forurensning?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har ikke noe elektronisk meldingssystem for å håndtere meldinger fra publikum, men har ett system for interne meldinger. Kommunen følger opp meldinger fra publikum når det meldes inn via postmottak, telefon eller e-post. Akutte hendelser håndteres via vakttelefon.
Tema nr 8 - Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)				
34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelser etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelser skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.			2013 (MIRA utslippstillatelse er den eneste som vil bli den eneste som gjeldende for Fet kommune)

Nes kommune

Nr	Spørsmål	Svar alt A	Svar alt B	Merknad
Tema nr 1 - Vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett				
1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	Ja ☒	Nei ☐	Vedtatt 2016. Hovedplan for vann, avløp og vannmiljø 2016 - 2025
3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfelt hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har i all hovedsak faset ut det aller meste av AF ledningsnett. I hovedplan for vann og avløp er det tatt inn utfasing av kommunalt AF ledningsnett (1500 meter i kommunens VA kart). Det foreligger ingen plan for utfasing av gjenstående private AF ledninger (6500 meter i kommunens VA kart). Estimert årstall for når utfasingen av alle private AF ledninger vil være ferdig er ikke oppgitt.
6	Har kommunen oppdaterte ROS- analyser for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☒	Analysen ble utarbeidet i 2013
8	Har kommunen oppdatert VA norm?	Ja ☐	Nei ☒	Bruker felles VA norm for kommunene på Romerike, denne er fra 2013.
11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	Ja ☒	Nei ☐	Har vedtatt standard abonnementsvilkår for vann og avløp (KS, 2008), men pr i dag er eierforhold til vannstikkledninger ulikt definert i kommunen. Se merknad på spørsmål 12
29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres.	Ja ☒	Nei ☐	Det ligger mange hensyn til grunn for prioritering av tiltak og vassdragenes tilstand er delvis hensyntatt, men ikke hovedargument.
10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippsavtale ved tilknytting til kommunalt nett?	Ja ☒	Nei ☐	Vurderer påslippsavtale ved ny tilknytning alle typer bedrifter/påslipp (uavhengig av størrelse). Det er kun gjort overordnede vurderinger av eksisterende påslipp, men det er ikke registrert vesentlige driftsproblemer grunnet påslipp.
12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt			Det antas at noen ulikheter har oppstått ved sammenslåing av små vannverk internt i kommunen. Det er behov for en uniform og juridisk gjeldende definisjon på hovednett og privat stikkledningsnett for alle abonnenter. På avløp gjelder hovedledning. På vann gjelder hovedledning, men på eldre eiendommer er ofte eiendomsgrense/stoppekran skille pr i dag. Årnes vannverk har egne vedtekter som skiller abonnentens og vannverkets ansvar

19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.			I kommunens VA kart er det registrert totalt 294 km spillvannsledninger. Av disse er 8000 meter AF nett, hvorav 1500 meter er kommunalt eid. Nesten alle AF ledningene er registrert som i drift.
Tema nr 2 - Ressurser/organisering				
9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	Ja ☒	Nei ☐	
15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☒	
16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☒	
13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.			5 ingeniørstillinger, 1 kommunale avgifte (6 personer alle i 100 % stilling)
14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.			1 driftssjef, 10 driftspersonell (11 personer alle i 100 % stilling)
17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	Ja ☒	Nei ☐	
18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	Ja ☐	Nei ☒	Intensjonen er god, men oppleves noe tungt. Opplever at det mangler overordnede/nasjonale føringer, små kommuner stiller med samme ressurspersoner i flere faggrupper og ofte stiller personer uten myndighet.
Tema nr 3 - Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)				
2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	Ja ☒	Nei ☐	Vedtatt 2016. Oppryddingsplan for oppgradering av private avløpsrenseanlegg 2016 - 2022
51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser først?	Ja ☒	Nei ☐	Brukerinteresser er høyest prioritert. Har i prioriteringene også vurdert vassdragets miljøtilstand. Soneinndeling etter vassdragenes nedbørsfelter.
50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente private avløpsanlegg (boliger og hytter) innen 2021?	Ja ☐	Nei ☒	Vår plan strekker seg til 2022 for anlegg vi anser ikke godkjente per i dag
52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	Ja ☐	Nei ☒	Sporadisk
54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Det foreligger ingen vedtatte konkrete planer om å iverksette tilsyn per i dag, da kommunen har veldig mange private avløpsanlegg, og må prioritere saksbehandling først. På sikt vil kommunen sannsynligvis innføre tilsyn.
49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.			1 person i 100% som utelukkende arbeider med spredt avløp. Har avsatt en intern arbeidsgruppe (Kan bruke inntil 300% i perioder).

55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Ikke per i dag, men fremtidig
Tema nr 4 - Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)				
32	Tilfredsstiller alle Kap. 13 renseanleggene i kommunen kravene til rensing?	Ja ☐	Nei ☐	Har ingen anlegg etter kap. 13
31	Har alle renseanleggene i kommunen etter kapittel 13 oppdatert utslippstillatelse?	Ja ☐	Nei ☐	Har ingen anlegg etter kap. 13
33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale renseanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	Ja ☐	Nei ☐	Har ingen anlegg etter kap. 13
30	Hvor mange renseanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.			Ingen kapittel 13 anlegg i kommunen
Tema nr 5 - Drift av avløpsnett og kommunalt renseanlegg				
4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	FDV-dokumentasjon, programvare, rutiner
5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☒	Det foreligger ingen skriftlig driftsplan, men kommunen har driftsmessige rutiner
28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og renseanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har planer om å anskaffe et elektronisk GIS basert system som kan benyttes av driftspersonell, noe som trolig vil føre til bedre rutiner for dette.
21	Har kommunen fjernovervåkning av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	Har fjernovervåkning på 59/61 pumpestasjoner, men det vil i løpet av 2017 gjelde alle. Ikke fjernstyring ved noen av disse.
23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnettet (på nettet - ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	Ja ☐	Nei ☒	
24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnettet.	Ja ☐	Nei ☒	Ikke kommentert om det foreligger planer om å avsette ressurser.
20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	
26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	Ja ☒	Nei ☐	Det rapporteres muntlig eller skriftlig. Kommunen har planer om å anskaffe programvare som muliggjør elektronisk innmelding av feil (ute i felt) til den som oppdaterer VA kartverket.
27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	Ja ☐	Nei ☒	VA kartet oppdateres sporadisk. Har ingen øremerkede ressurser til systematisk kvalitetssikring av VA kartet. Kommunen har planer om å anskaffe programvare som muliggjør elektronisk innmelding av feil (ute i felt) til den som oppdaterer VA kartverket.
25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnettet?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 6 - Overvann				
7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	Ja ☒	Nei ☐	Inngår kommuneplan og hovedplan for vann, avløp og vannmiljø

35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	Ja ☒	Nei ☐	Noe oversikt, men ikke uttømmende: Bør kartlegges nærmere kartlegging.
36	Er det foretatt en ROS analyse av disse områdene?	Ja ☐	Nei ☒	
37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	Ja ☐	Nei ☒	Har oversikt over mange, men arbeider med fullstendig kartlegging å få oppdatert oversikt.
38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging av alle sandfangene?	Ja ☒	Nei ☐	
39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmeplan?	Ja ☐	Nei ☒	
Tema nr 7 - Andre potensielle forurensningskilder				
40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunale veier saltes ikke. Kommunen har ikke stilt krav ifm saltbruk.
41	Ved brøyting av snø, er resipientsårbarhet vurdert i forhold til lagringssted?	Ja ☐	Nei ☒	
42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	Ja ☐	Nei ☒	Har delvis oversikt. Kommunen som har ansvaret
44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	Ja ☐	Nei ☒	Har delvis oversikt. Kommunen som har ansvaret
46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	Ja ☒	Nei ☐	Men ikke helt oppdatert oversikt. Ivaretas av ØRBRANN
43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen som har ansvaret
45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen som har ansvaret
47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	Ja ☐	Nei ☒	Ivaretas av ØRBRANN
48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forsøpling og forurensning?	Ja ☒	Nei ☐	Har meld-feil system på kommunens nettsider der det er mulig å legge inn melding under tema "annet", men systemet er ikke tilpasset forurensningsmeldinger. Kommunen følger også opp meldingene som kommer via postmottak, telefon eller e-post. Akutte hendelser håndteres via vakttelefon.
Tema nr 8 - Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)				
34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelser etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelse skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.			2012, Fjellfoten Renseanlegg

Rælingen kommune

Nr	Spørsmål	Svar alt A	Svar alt B	Merknad
Tema nr 1 - Vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett				
1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	Ja ☒	Nei ☐	Vedtatt 2015 Hovedplan vann og avløp 2016-2026
3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfeltet hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har i all hovedsak faset ut AF ledningsnettet. Kommunen har ikke noen konkret plan for utfasing av gjenstående kommunalt AF ledningsnett (5200 meter i kommunens VA kart) eller private AF ledninger (600 meter i kommunens VA kart). Estimert årstall for når utfasingen av alle private AF ledninger vil være ferdig er ikke oppgitt, men kommunen vil fase ut disse etter hvert som det gjennomføres rehabiliteringsprosjekter.
6	Har kommunen oppdaterte ROS- analyser for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☒	Analysen ble utarbeidet i 2012, skal oppdateres årlig.
8	Har kommunen oppdatert VA norm?	Ja ☐	Nei ☒	Jobber med å utarbeide nye felles retningslinjer for Skedsmo, Lørenskog og Rælingen, de gamle er fra 2012.
11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	Ja ☒	Nei ☐	
29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres.	Ja ☒	Nei ☐	Har tatt hensyn til resipientenes miljøtilstand, overløpsdrift, nedbørsfelt og brukerinteresser.
10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippsavtale ved tilknytting til kommunalt nett?	Ja ☒	Nei ☐	Vurderer påslippsavtale ved ny tilknytning, men dette avhenger av type og størrelse på næring/påslipp. Det er vurdert at det ikke er behov for påslippsavtale for eksisterende påslipp.
12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt			Anlegg som er anlagt og driftet av kommunen , evt overtatt ved forretning.
19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.			I kommunens VA kart er det registrert totalt 154 km spillvannsledninger. Av disse er 5800 meter AF ledningsnett (3480m oppgitt av kommunen), hvorav 3000 meter står oppført som i drift.
Tema nr 2 - Ressurser/organisering				
9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	Ja ☒	Nei ☐	
15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☒	Nei ☐	
16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☒	Nei ☐	
13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.			Adm: 4 personer (alle i 100 % stilling)
14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.			3 + praksis plass (4 personer alle i 100 % stilling)
17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	Ja ☒	Nei ☐	
18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	Ja ☒	Nei ☐	

Tema nr 3 - Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)				
2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	Ja ☐	Nei ☒	Det er få private avløpsanlegg i kommunen, og har derfor ingen planer om å utarbeide en separat plan for dette arbeidet. Har imidlertid ett politisk vedtak på at oppgradering av private avløpsanlegg innen kapitel 12 i forurensningsforskriften skal skje innen 2021.
51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser først?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har få private avløpsanlegg (ca 50) og har derfor ikke soneinndeling, eller prioritert rekkefølge for utsending av pålegg.
50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente private avløpsanlegg (boliger og hytter) innen 2021?	Ja ☒	Nei ☐	
52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Hvis vi får beskjed.
53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	Ja ☐	Nei ☒	
54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.			1 person fra VA avdelingen, som anslagsvis jobber 10 % med spredt avløp
55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	Ja ☐	Nei ☒	I så fall bygge på de systemer vi allerede har (gemini/KomTek)
Tema nr 4 - Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)				
32	Tilfredsstiller alle Kap. 13 renseanleggene i kommunen kravene til rensing?	Ja ☐	Nei ☐	Ingen kapitel 13 anlegg i kommunen
31	Har alle renseanleggene i kommunen etter kapitel 13 oppdatert utslippstillatelse?	Ja ☐	Nei ☐	Ingen kapitel 13 anlegg i kommunen
33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale renseanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	Ja ☐	Nei ☐	Ingen kapitel 13 anlegg i kommunen
30	Hvor mange renseanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.			Ingen kapitel 13 anlegg i kommunen
Tema nr 5 - Drift av avløpsnett og kommunalt renseanlegg				
4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Nedre romerike renseanlegg har driftsplan og rutiner. Rælingen er deleier.
5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☒	Ikke kommentert om kommunen har en skriftlig driftsplan, men kommunen har driftsrutiner som ivaretar oppgavene
28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og renseanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen vil fra og med august 2017 ta i bruk et elektronisk GIS basert system som kan benyttes av driftspersonell, noe som trolig vil føre til bedre rutiner for dette.
21	Har kommunen fjernovervåkning av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	Alle pumpestasjoner kan både avleses og fjernstyres

23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnett (på nettet - ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	Ja ☒	Nei ☐	Ikke kommentert hvor mange slike nødoverløp. Kommunen rapporterer årlig utslipp fra disse til resipient. Fylkesmannen har ikke gitt avvik i forbindelse med dette.
24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnett?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har per nå ikke avsatt ressurser til dette.
20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Nedre romerike renseanlegg har dette. Rælingen er deleier.
22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	
26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen tar fra og med august 2017 i bruk programvare som muliggjør elektronisk innmelding av feil (ute i felt) til den som oppdaterer VA kartverket. Det rapporteres også muntlig eller på annen skriftlig måte.
27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	Ja ☐	Nei ☒	Oppdaterer og retter feil sporadisk, men har ingen øremerkede ressurser til systematisk kvalitetssikring av VA kartet.
25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnett?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 6 - Overvann				
7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	Ja ☒	Nei ☐	Overvannshåndtering er tatt inn i Kommuneplan mot 2026 og kommunedelplan klima og miljø
35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	Ja ☒	Nei ☐	Noe oversikt, men ikke uttømmende.
36	Er det foretatt en ROS analyse av disse områdene?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har foretatt en ROS analyse av kritiske områder i 2013. Kommunen lager en overordnet ROS analyse og beredskapsplan i 2017
37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har engasjert personell som i 2017 jobber med kartlegging og innmåling av alle sandfang
38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging av alle sandfangene?	Ja ☒	Nei ☐	
39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmeplan?	Ja ☐	Nei ☒	
Tema nr 7 - Andre potensielle forurensningskilder				
40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunale veier saltes. Kommunen har oversikt over forbruk fra år til år. Det er ikke satt en øvre grense for saltbruk.
41	Ved brøyting av snø, er resipientsårbarhet vurdert i forhold til lagringssted?	Ja ☐	Nei ☒	
42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen som har ansvaret
44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen som har ansvaret
46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen som har ansvaret
43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen som har ansvaret
45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen som har ansvaret
47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen som har ansvaret

48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forsøpling og forurensning?	Ja ☒	Nei ☐	Har meld-feil system på kommunens nettsider der det er mulig å legge inn melding under tema "annet", men systemet er ikke tilpasset forurensningsmeldinger. Kommunen følger ellers opp meldingene som kommer via postmottak, telefon eller e-post. Akutte hendelser håndteres via vakttelefon.
Tema nr 8 - Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)				
34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelser etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelser skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.			Kommunens utslippstillatelse i 2010, Nedre Romerike avløpsanlegg 2011.

Sørum kommune

Nr	Spørsmål	Svar alt A	Svar alt B	Merknad
Tema nr 1 - Vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett				
1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	Ja ☐	Nei ☒	Hovedplan avløp vedtatt 2002 (utløpt). Ny hovedplan var målsatt ferdig 2017, men ressursituasjonen gjør at denne blir forsinket. Ny målsetning er ferdigstillelse i løpet av første halvår 2018.
3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfeltet hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har i all hovedsak faset ut AF ledningsnett. Kommunen har ikke noen formalisert plan for utfasing av gjenstående kommunalt AF ledningsnett (i kommunens VA kart 550 meter) eller private AF ledninger (i kommunens VA kart 650 meter). Estimert årstall for når utfasingen av alle AF ledninger vil være ferdig er ikke oppgitt.
6	Har kommunen oppdaterte ROS- analyser for avløpsnettet?	Ja ☒	Nei ☐	Analysen ble sist utarbeidet i 2014, og planlegges revidert i forbindelse med ny hovedplan.
8	Har kommunen oppdatert VA norm?	Ja ☐	Nei ☒	Bruker felles VA norm for kommunene på Romerike. Skal revideres 2017.
11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	Ja ☒	Nei ☐	Standard abonnementsvilkår
29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres.	Ja ☒	Nei ☐	Til en viss grad, Kommunen i saneringsplan (2006-2013) for spredt avløp tok man hensyn til dette, samt i hovedplan fra 2002.
10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippsavtale ved tilknytting til kommunalt nett?	Ja ☒	Nei ☐	Ved abonnementsavtaler, utbyggingsavtaler m.m. vurderes behov for påslippsavtale før nye påslipp tillates. Få næringsbedrifter som har påslipp i kommunen.
12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt			<u>Ihht standard abonnementsvilkår.</u>
19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.			I kommunens VA kart er det registrert totalt 155 km spillvannsledninger. Av disse er 1300 meter AF ledningsnett både kommunalt eid (550 meter) kommunalt eide og privat (650 meter). Alle ledningene står oppført som i drift.
Tema nr 2 - Ressurser/organisering				
9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	Ja ☒	Nei ☐	
15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☒	
16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☒	God økonomi på vann, men vanskelig på avløp

13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.			ca 5,5 administrative stillinger
14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.			1 administrativ stilling + 2 drift på vann + 2 drift avløp
17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	Ja ☒	Nei ☐	
18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 3 - Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)				
2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	Ja ☐	Nei ☒	Har en vedtatt plan for perioden 2006 til 2013 som må oppdateres
51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser først?	Ja ☒	Nei ☐	Dette er til en viss grad hensyntatt i eksisterende oppryddingsplan/ saneringsplan, der man delte oppryddingsssonene delvis inn etter vassdragenes nedbørsfelter, i tillegg til vurderinger av miljøtilstanden. Prioriteringene er imidlertid utdaterte i forhold til dagens kunnskap.
50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente private avløpsanlegg (boliger og hytter) innen 2021?	Ja ☐	Nei ☒	Det er helt avgjørende hvor store ressurser kommunen setter av til å lage en plan i forhold til oppgradering av private avløpsanlegg og eventuell utbygging av avløpsnett, samt ressurser til saksbehandling (utsending og oppfølging av pålegg), ikke minst entreprenørbransjens kapasitet.
52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen er i en oppbemanningssituasjon og har ikke avklart ressursbruk til denne oppgaven enda.
53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	Ja ☐	Nei ☒	Det er ikke avklart gjennomføring av tilsyn
54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.			Ny VA-ingeniørbegynner 10.10.2017. Deretter vil det avsettes opp mot 1 full stillingshjemmel (100 % stilling) til spredt avløp
55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 4 - Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)				
32	Tilfredsstiller alle Kap. 13 renseanleggene i kommunen kravene til rensing?	Ja ☐	Nei ☒	
31	Har alle renseanleggene i kommunen etter kapittel 13 oppdatert utslippstillatelse?	Ja ☐	Nei ☒	Hogseth RA nedlegges 2017, ikke kommentert status for Rånåsfoss RA
33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale renseanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	Ja ☐	Nei ☒	
30	Hvor mange renseanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.			Rånåsfoss og Hogset RA. Hogset legges ned høsten/vinteren 2017.
Tema nr 5 - Drift av avløpsnett og kommunalt renseanlegg				
4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Alle kommunens renseanlegg (inkludert Rånåsfoss RA, og Hogseth RA) driftes av MIRA.
5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☒	Det foreligger ingen skriftlig driftsplan, men kommunen har driftsmessige rutiner som er vurdert som tilfredsstillende.

28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og renseanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	Ja ☐	Nei ☒	Elektronisk driftskontroll med varsling per SMS ved hendelser og ut over det loggføring/rapporter med alle forstyrrelser. Dette er p.t. vurdert som tilfredsstillende.
21	Har kommunen fjernovervåkning av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	Driften av kommunens pumpestasjoner er underlagt MIRA. Ikke kommentert hvor mange pumpestasjoner som kan fjernovervåkes, eller fjernstyres.
23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnett (på nettet - ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	Ja ☐	Nei ☒	
24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnett.	Ja ☐	Nei ☒	
20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Har god driftskontroll ved MIRA (anlegget var nytt i 2016), som også har driftskontroll for Hogseth og Rånåsfoss RA.
22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	
26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har bestilt programvare som muliggjør elektronisk innmelding av feil (ute i felt) til den som oppdaterer VA kartverket. Det rapporteres også muntlig eller på annen skriftlig måte.
27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	Ja ☐	Nei ☒	
25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnett?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 6 - Overvann				
7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	Ja ☒	Nei ☐	Overvann er blant annet omhandlet i kommuneplan for Sørumsdal 2015-2027, Planbestemmelser og retningslinjer, på side 22, §9.4.
35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	Ja ☒	Nei ☐	
36	Er det foretatt en ROS analyse av disse områdene?	Ja ☐	Nei ☒	
37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	Ja ☐	Nei ☒	Arbeider med kartlegging og registreringer er i gang
38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging av alle sandfangene?	Ja ☒	Nei ☐	Jobber med å skaffe midler til fullverdig kartlegging og registrering.
39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmepplan?	Ja ☐	Nei ☒	
Tema nr 7 - Andre potensielle forurensningskilder				
40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	Ja ☐	Nei ☒	Har p.t. Ikke fått etablert hvilket krav som er stilt, men det er ikke fritt fram, verken for kommunens egne eller innleide som får i oppdrag å salte veiene.
41	Ved brøyting av snø, er resipientårbarhet vurdert i forhold til lagringssted?	Ja ☒	Nei ☐	
42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	Ja ☐	Nei ☒	Har ikke komplett oversikt (i hovedsak de som meldes inn). Oppfølgingsansvar ligger hos MSU.
44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	Ja ☐	Nei ☒	Har ingen fullverdig oversikt, og ansvar for oppfølging/godkjenning ligger innen MSU.
46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	Ja ☐	Nei ☒	
43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivarettatt?	Ja ☐	Nei ☒	
45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivarettatt?	Ja ☐	Nei ☒	
47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	Ja ☐	Nei ☒	

48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forspøpling og forurensning?	Ja ☒	Nei ☐	Har meld-feil system på kommunens nettsider der det er mulig å legge inn melding om foruresning, både forspøpling, forurensning av innsjø og elver. Kommunen følger også opp meldingene som kommer via postmottak, telefon eller e-post. Akutte hendelser håndteres via vakttelefon.
Tema nr 8 - Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)				
34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelser etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelser skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.			Sørumsand renseanlegg hadde ny utslippstillatelse, men ble nedlagt desember 2016

Trøgstad kommune

Nr	Spørsmål	Svar alt A	Svar alt B	Merknad
Tema nr 1 - Vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett				
1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	Ja ☐	Nei ☒	Vi arbeider med hovedplan, og håper den skal være klar i løpet av 2018. Har imidlertid en kommunedelplan for vannmiljø (2012 - 2023).
3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfelt hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har faset ut alt AF ledningsnett og har kun avløpsnett der overvann og spillvann er separert. Kommunen kjenner ikke til at det gjenstår noen AF ledninger som er i privat eie.
6	Har kommunen oppdaterte ROS- analyser for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☒	Ikke kommentert hvilket år analysen er fra. Skal oppdateres i løpet av 2017
8	Har kommunen oppdatert VA norm?	Ja ☒	Nei ☐	Bruker Norsk Vann sin norm .
11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	Ja ☒	Nei ☐	
29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres.	Ja ☒	Nei ☐	Til en viss grad, spesielt ifm nedleggelse av renseanlegg og pilotområde for trykkavløp.
10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippsavtale ved tilknytting til kommunalt nett?	Ja ☐	Nei ☒	Hittil ikke vært vurdert, men vil i fremtiden vurdere påslippsavtale ved ny tilknytning alle typer bedrifter/påslipp (uavhengig av størrelse). Det foreligger per i dag ingen påslippsavtaler for noen av eksisterende påslippene.
12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt			Hvis ledningen går til mer enn 1 eiendom er det i utgangspunktet kommunalt. Vi skiller på privat hvis det fra eiendomsgrensen og inn kun går til 1 eiendom. Går det til flere er det kommunalt.
19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.			I kommunens VA kart er det registrert totalt 130 km spillvannsledninger Av disse er 0 meter registrert som AF ledningsnett. Kommunen har kun avløpsnett der overvann og spillvann er separert. Kommunen kjenner ikke til at det gjenstår noen AF ledninger som er i privat eie.
Tema nr 2 - Ressurser/organisering				
9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	Ja ☒	Nei ☐	
15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☒	Er i dag litt underbemannet, og har søkt etter ingeniør v/a men har ikke lyktes å få kvalifiserte søkere. Vi har store investeringer og av den grunnen ser vi har for lite bemanning. Når vi er tilbake i vanlig drift mener vi at vi har tilstrekkelig mannskap.
16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☒	Nei ☐	

13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.			Vi har 4 personer på VA utedrift, 1 prosjektleder som også håndterer noe drift + leder (som også leder annen virksomhet. Totalt 7,7 årsverk med merkantil/økonomi og administrasjon (5,5 personer på VA i 100 % stilling?)
14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.			Vi har 4 personer på VA utedrift, 1 prosjektleder som også håndterer noe drift + leder (som også leder annen virksomhet. Totalt 7,7 årsverk med merkantil/økonomi og administrasjon (5,5 personer på VA i 100 % stilling)
17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	Ja ☒	Nei ☐	
18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 3 - Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)				
2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	Ja ☒	Nei ☐	Det ble vedtatt en plan i 2014. Det skal i 2017 graves trykkavløp til ca 100 boliger. Dette er et pilotprosjekt og erfaringene fra dette skal danne et grunnlag for hva kommunen skal gjøre videre. Om det blir mer trykkavløp eller minirensanlegg.
51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser først?	Ja ☒	Nei ☐	Prioriteringene er delvis ivarettatt. Har satt av grendevise soner som det skal ryddes opp i. Den første sonen omfatter deler av de mest belastede vassdragene, og områdene med størst brukerinteresser.
50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente private avløpsanlegg (boliger og hytter) innen 2021?	Ja ☐	Nei ☒	Trolig ferdig i 2024
52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	Ja ☒	Nei ☐	Driftsassistansen gjør denne kontrollen for kommunen (Fra om med 2015, hvert anlegg hvert. 3 år)
54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	
49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.			1 person (50% med spredt avløp og resten med byggesaksbehandling)
55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☒	Ettersom vi har driftsassistansen til å gjøre dette arbeidet kan vi ikke se noen stor gevinst av å samarbeide, men hvis det kan få prisen ned er det interessant.
56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 4 - Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)				
32	Tilfredsstill alle Kap. 13 rensanleggene i kommunen kravene til rensing?	Ja ☐	Nei ☒	
31	Har alle rensanleggene i kommunen etter kapittel 13 oppdatert utslippstillatelse?	Ja ☐	Nei ☒	Arbeides med dette
33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale rensanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	Ja ☐	Nei ☒	Arbeides med dette
30	Hvor mange rensanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.			1 kapittel 13 anlegg i kommunen
Tema nr 5 - Drift av avløpsnett og kommunalt rensanlegg				
4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt rensanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Har skriftlige driftsrutiner. Rensanlegget skal legges ned i 2017, derfor er ikke dette anlegget prioritert.

5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnett?	Ja ☐	Nei ☒	Har per tid ingen skriftlig driftsplan, men har driftsrutiner. Det jobbes med forarbeider til driftsplan, der blant annet GIS verktøy er tatt aktivt i bruk til ulike driftsoppgaver.
28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og renseanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen tar i 2017 i bruk et elektronisk GIS basert system som kan benyttes av driftspersonell, noe som trolig vil føre til bedre rutiner for dette.
21	Har kommunen fjernovervåking av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	Alle PST kan fjernavleses, ingen kan fjernstyres
23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnett (på nettet - ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	Ja ☐	Nei ☒	Det er ikke etablert noe nødoverløp på selve avløpsnett foruten ved enkelte pumpestasjoner
24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnett?	Ja ☒	Nei ☐	Tidvis engasjeres to av kommunens driftspersonell, som foretar feilsøking av utvalgte problemområder. Ressursene er ikke på øremerket eller avsatt på fast basis.
20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	Ja ☐	Nei ☒	
22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakkpumpestasjoner?	Ja ☐	Nei ☒	
26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har nylig anskaffet programvare som muliggjør elektronisk innmelding av feil (ute i felt) til den som oppdaterer VA kartverket. Det rapporteres også muntlig eller på annen skriftlig måte.
27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	Ja ☐	Nei ☒	VA kartet blir oppdatert fortløpende av eget personell + driftsassistanse. Rutinene for å melde inn og oppdatere feil og mangler fra driftspersonell til VA kartansvarlig bør forbedres. Har anskaffet programvare som skal forbedre dette. Driftsassistansen i Østfold kommer hvert år og kvalitetssikrer VA kartet.
25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnett?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 6 - Overvann				
7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	Ja ☒	Nei ☐	Usikkert hvordan dette skal inn i hovedplan. Klimatilpasning nevnes i arealplan.
35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	Ja ☒	Nei ☐	Skal inn i overvannsplan
36	Er det foretatt en ROS analyse av disse områdene?	Ja ☐	Nei ☒	Jobbes med, skal inn i overvannsplan
37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	Ja ☐	Nei ☒	Har imidlertid ikke fått pålegg fra Fylkesmannen i Østfold om dette
38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging av alle sandfangene?	Ja ☐	Nei ☒	Har imidlertid ikke fått pålegg fra Fylkesmannen i Østfold om dette
39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmeplan?	Ja ☐	Nei ☒	Har imidlertid ikke fått pålegg fra Fylkesmannen i Østfold om dette
Tema nr 7 - Andre potensielle forurensningskilder				
40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunale veier saltes ikke.
41	Ved brøyting av snø, er resipientårbarhet vurdert i forhold til lagringssted?	Ja ☐	Nei ☒	Det er imidlertid ingen større snødeponier i kommunen.
42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	Ja ☒	Nei ☐	Ansaret er lagt til teknisk etat
44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	Ja ☐	Nei ☒	Ansaret er lagt til teknisk etat
46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	Ja ☐	Nei ☒	Ansaret er lagt til teknisk etat
43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivarettatt?	Ja ☐	Nei ☒	Ansaret er lagt til teknisk etat

45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Ansaret er lagt til teknisk etat
47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	Ja ☐	Nei ☒	Ansaret er lagt til teknisk etat
48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forsøpling og forurensning?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har ikke noe elektronisk meldingssystem for å håndtere meldinger fra publikum, men har ett system for interne meldinger. Kommunen følger opp meldinger fra publikum når det meldes inn via postmottak, telefon eller e-post. Akutte hendelser håndteres via vakttelefon.
Tema nr 8 - Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)				
34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelse etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelse skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.			Utslippstillatelse fra 2007. Renseanlegget har fått dispensasjon i flere år og skal nedlegges. Usikkert om det blir ny utslippstillatelse.

Ullensaker kommune

Nr	Spørsmål	Svar alt A	Svar alt B	Merknad
Tema nr 1 - Vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett				
1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	Ja ☒	Nei ☐	Hovedplan for avløp og vannmiljø med vedlegg (2015-2025), vedtatt i kommunestyre 2016.
3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfeltet hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	Ja ☒	Nei ☐	Av totalt spillvannnett på 416 km har kommunen har i all hovedsak faset ut AF ledningsnettet. Etter planen vil kommunen være ferdig med å fase ut alt kommunalt (270 meter i kommunens VA kart) og privat (40 meter i kommunens VA kart) AF ledningsnett i løpet av 2017.
6	Har kommunen oppdaterte ROS- analyser for avløpsnettet?	Ja ☒	Nei ☐	Gjeldende ROS-analyse ble utarbeidet i 2015, skal revideres i 2017
8	Har kommunen oppdatert VA norm?	Ja ☐	Nei ☒	Bruker felles VA norm for kommunene på Romerike. Skal revideres 2017.
11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	Ja ☒	Nei ☐	
29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres.	Ja ☒	Nei ☐	Har hatt stort fokus på vannmiljø i tiltaksarbeidet ifm avløp og avløpsnett. Har egne aksjonsinstrukser ved utslipp til vassdrag med store brukerinteresser.
10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippsavtale ved tilknytting til kommunalt nett?	Ja ☒	Nei ☐	Alle næringsvirksomheter må søke om å få tillatelse til påslipp iht. Forskrift om olje- og/eller fettholdig avløpsvann, Ullensaker kommune, Akershus og forurensningsforskriften. Kommunen har en saksbehandler som jobber 100 % med nærings- og industri påslipp samt en prosjekt ansatt som jobber 30 % med dette. Kommunen kan også gi utslippstillatelse hvis bedriften ikke er knyttet til kommunalt nett. Ca. 120 bedrifter har tillatelse av ca. 160. Bedrifter som mangler tillatelse får informasjon om at de må søke.
12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt			<u>Stikkledninger er private.</u>
19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.			I kommunens VA kart er det registrert totalt 416 km spillvannsledninger. Av disse er 310 meter AF nett (270 meter kommunalt eide, og 40 meter private ledninger), der de fleste er i drift.

Tema nr 2 - Ressurser/organisering				
9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	Ja ☒	Nei ☐	
15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☒	Nei ☐	<u>Kan alltid ønske oss flere medarbeidere. Vanskelig med rekruttering av ingeniører/prosjektledere</u>
16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☒	Nei ☐	
13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.			<u>ca. 65 stillinger totalt på VARV (vann, avløp, renovasjon, veg),</u> <u>1 enhetsleder</u> <u>5 avdelingsledere</u> <u>1 seniorrådgiver</u> <u>Drift: 26 stk (4 stk av disse tilhører veg)</u> <u>Renseanlegg: 13 stk</u> <u>Plan&Prosjekt: 11 stk (3 stk av disse tilhører veg)</u> <u>FRG (Forvaltning, renovasjon, gebyr): 8 stk + (2 stk</u> <u>prosjektstillinger - totalt 100% stilling) (Renovasjon utgjør</u> <u>totalt 140%stilling av disse 8 stillingene)</u> <u>Kommunen har også en Avdeling VA-utbygging med 1</u> <u>avdelingsleder, 3 prosjektledere og 1 byggeleder. Avdelingen</u> <u>er organisert direkte under kommunaldirektør.</u>
14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.			<u>ca. 65 stillinger totalt på VARV (vann, avløp, renovasjon, veg),</u> <u>1 enhetsleder</u> <u>5 avdelingsledere</u> <u>1 seniorrådgiver</u> <u>Drift: 26 stk (4 stk av disse tilhører veg)</u> <u>Renseanlegg: 13 stk</u> <u>Plan&Prosjekt: 11 stk (3 stk av disse tilhører veg)</u> <u>FRG (Forvaltning, renovasjon, gebyr): 8 stk + (2 stk</u> <u>prosjektstillinger - totalt 100% stilling) (Renovasjon utgjør</u> <u>totalt 140%stilling av disse 8 stillingene)</u> <u>Kommunen har også en Avdeling VA-utbygging med 1</u> <u>avdelingsleder, 3 prosjektledere og 1 byggeleder. Avdelingen</u> <u>er organisert direkte under kommunaldirektør.</u>
17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	Ja ☒	Nei ☐	
18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	Ja ☐	Nei ☒	Det oppleves som et stort administrativt organ i forhold til fremdrift. Ullensaker følger opp 3 vannområder. I de 3 vannområde et det mye av de samme problemstillingene i temagruppene, spesielt i kommunalteknikk og landbruk. Vi mener temagruppene bør slås sammen på tvers av vannområdene, men kanskje også inno vannområdene. Det bør vurderes om det er behov for alle 3 temagrupeer.
Tema nr 3 - Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)				
2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	Ja ☒	Nei ☐	«Tiltaksanalyse for vassdragene i Ullensaker, med hovedvekt på mindre avløpsanlegg». Vedtatt 2005, vedtaket angir hvilke anleggs-kategorier som skal kreves oppgradert. Gjennomføring av arbeidet følger prinsipper i «Handlingsplan for opprydding i spredt avløp», vedtatt i 2006. Handlingsplanen rulleres ikke.
51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser først?	Ja ☒	Nei ☐	Delvis. Vi startet oppryddingsarbeidet i de vassdragene som var mest belastet, men har ikke områder som skiller seg nevneverdig ut hvor det også er behov for opprydding i spredt avløp. Har soneinndeling etter vassdragenes nedbørsfelter.

50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente private avløpsanlegg (boliger og hytter) innen 2021?	Ja ☒	Nei ☐	I hvert fall boliganlegg, noe usikker på hytteanlegg, men vi har ikke mange av disse
52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	Ja ☐	Nei ☒	Ikke jevnlig tilsyn, men har besøkt alle mindre avløpsanlegg i 2004
54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Skal se på løsninger i 2017
49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.			1 person (100 %) som jobber utelukkende med spredt avløp
55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	Har ikke tatt stilling til dette enda, med vil bli tatt opp når løsning for tilsynsordning skal opp til vurdering
Tema nr 4 - Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)				
32	Tilfredsstiller alle Kap. 13 rensanleggene i kommunen kravene til rensing?	Ja ☒	Nei ☐	Skal se på løsninger for tilsynsordning i løpet av 2017
31	Har alle rensanleggene i kommunen etter kapittel 13 oppdatert utslippstillatelse?	Ja ☒	Nei ☐	1 av anleggene er nettopp satt i drift, og 1 av anleggene er ikke igangkjørt. 1 av anleggene har vært i drift lenge, og årsrapportene viser stabilt gode resultater. Siste anlegg i denne kategorien ble etablert i 2013. Det har vært oppstartsproblemer, disse antas løst nå. Vi har imidlertid ikke fått noen ordentlig årsrapport ennå.
33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale rensanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	Ja ☐	Nei ☒	Skal se på løsninger for tilsynsordning i løpet av 2017
30	Hvor mange rensanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.			4 kapittel 13 anlegg i kommunen
Tema nr 5 - Drift av avløpsnett og kommunalt rensanlegg				
4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt rensanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnettet?	Ja ☒	Nei ☐	Har en overordnet årlig plan for drift og vedlikehold av avløpsnettet. Har skriftlige driftsplaner som oppdateres årlig. Har også en rekke prosedyrer og sjekklister som følges
28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og rensanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen bruker elektronisk GIS basert FDV-system aktivt i felt (registrering av utført arbeid og utfylt sjekklister). Rensanleggene bruker også et FDV-system der arbeidslogg registreres.
21	Har kommunen fjernovervåking av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	Alle kan avleses, ikke oppgitt hvor mange som eventuelt kan fjernstyres

23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnett (på nettet - ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	Ja ☒	Nei ☐	Har ikke kommentert hvor mange slike nødoverløp, om det går til resipient ved overløp, eller om Fylkesmannen har gitt avvik på eller godkjent nødoverløpene
24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnett.	Ja ☒	Nei ☐	Bruker eget personell og ressurser til å bedrive feilsøking. Har ikke kommentert om ressursene er øremerket (gjennomføres på fast basis).
20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	
26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har FDV programvare som muliggjør elektronisk innmelding av feil (ute i felt) til den som oppdaterer VA kartverket. Det rapporteres også muntlig eller på annen skriftlig måte.
27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har to stillinger som jobber med oppdatering av VA kart. Feil rettes fortløpende når de oppdages. Kommunen vurderer løsninger for innmelding av feilregistreringer (innkjøp av database). Kommunen har prosedyrer for innmåling og innleggelse av VA-data og kommunen kvalitetsikkrer selve data fra entreprenør på dette, ved innmåling i felt.
25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnett?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 6 - Overvann				
7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	Ja ☒	Nei ☐	Ikke kommentert hvilke planer dette er integrert i
35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	Ja ☒	Nei ☐	Dette fremgår av ROS-analyse avløpsnett og ROS-analyse for renseanlegg
36	Er det foretatt en ROS analyse av disse områdene?	Ja ☒	Nei ☐	Vi har ingen vassdrag i kommunen som er utsatt for flom, som er en trussel for bebyggelse og annen infrastruktur.. Stor utbygging og mer tette flater i kommunen skaper imidlertid en trussel for at intens nedbør kan bygge seg opp og true bebyggelse. Disse områdene er til en viss grad fokusert på i ROS-analyse, men også ved erfaring. Der vi har erfart problemer, har vi utført tiltak. Problempunkter som vi ikke får gjort noe med blir kartlagt, og fulgt opp jevnlig (egne sjekklister på disse punktene).
37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	Ja ☒	Nei ☐	Dette er et pågående arbeid. Vi har en kartlagt oversikt, med denne pågår det kvalitetskontroll og sjekk.
38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging av alle sandfangene?	Ja ☒	Nei ☐	Se også svar på nr 38. Kommunen jobber med å utarbeide dette
39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmeplan?	Ja ☐	Nei ☒	Vil bli utarbeidet løpet av 2017
Tema nr 7 - Andre potensielle forurensningskilder				
40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunale veier saltes ikke
41	Ved brøyting av snø, er resipientsårbarhet vurdert i forhold til lagringssted?	Ja ☐	Nei ☒	
42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	Ja ☒	Nei ☐	Se kommentar spørsmål 10. Kommunen har ansvar.
44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	Ja ☒	Nei ☐	Se kommentar spørsmål 10. Kommunen har ansvar.

46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	Ja ☐	Nei ☒	Oppgaven med å håndtere register m.m., samt gi tillatelse til gjenfylling, tilligger kommunen som forurensningsmyndighet (Byggesaksavdelingen). Oppgaven med å føre register er lagt til ØRBR.
43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Skal se på løsninger for tilsynsordning i løpet av 2017
45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Skal se på løsninger for tilsynsordning i løpet av 2017
47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen (byggesak som forurensningsmyndighet)
48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forsøpling og forurensning?	Ja ☒	Nei ☐	Har meld-feil system på kommunens nettsider der det er mulig å legge inn melding under tema "annet", men systemet er ikke tilpasset forurensningsmeldinger. Kommunen følger ellers opp meldingene som kommer via postmottak, telefon eller e-post. Akutte hendelser håndteres via vakttelefon.
Tema nr 8 - Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)				
34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelser etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelse skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.			2015

Eidsberg kommune

Nr	Spørsmål	Svar alt A	Svar alt B	Merknad
Tema nr 1 - Vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett				
1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	Ja ☒	Nei ☐	Saneringsplan for avløpsnett 2013-2026
3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfeltet hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	Ja ☐	Nei ☒	Gjeldende saneringsplan for avløpsnett 2013 - 2026 omfatter utfasing av AF-nettet. Målet er at alle kommunens AF-ledninger skal fases ut i løpet av planperioden. Ingen konkret plan for utfasing av private AF ledninger
6	Har kommunen oppdaterte ROS- analyser for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☐	
8	Har kommunen oppdatert VA norm?	Ja ☐	Nei ☐	
11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	Ja ☒	Nei ☐	Eidsberg kommune har vedtatt Standard abonnementsvilkår.
29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres.	Ja ☐	Nei ☐	
10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippavtale ved tilknytting til kommunalt nett?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen vurderer behov for olje- eller fettutskiller ved påslipp fra nye foretak, men kommunen har ikke inngått påslippavtaler med foretak som har olje- eller fettutskillere. Har i dag ikke en tilfredsstillende oppfølging og kontroll med foretak som har olje- eller fettutskillere.
12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt			
19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.			

Tema nr 2 - Ressurser/organisering				
9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	Ja ☒	Nei ☐	
15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☐	
16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☐	
13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.			
14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.			
17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	Ja ☐	Nei ☐	
18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 3 - Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)				
2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	Ja ☒	Nei ☐	Sonekart med tidsplan for opprydding i spredt avløp i Eidsberg kommune ble vedtatt i 2012. Kommunen er delt i 10 soner. Planperioden går fra 2012-2025.
51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser først?	Ja ☒	Nei ☐	Eidsberg kommune hadde en prioritering av vassdrag i «Temaplan vannmiljø» fra 2005. 1. Lundebyvannet, 2. Hæra, 3. Rakkestadelva. Denne prioriteringen dannet grunnlaget for inndeling og rekkefølge av sonene i planen for opprydding i spredt avløp. Områdene med avrenning til Glomma er prioritert sist.
50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente private avløpsanlegg (boliger og hytter) innen 2021?	Ja ☐	Nei ☒	Planperioden varer til 2025. Den siste sonen, som omfatter den delen av kommunen med avrenning til Vannområde Øyeren, får pålegg i 2023. Da planen ble vedtatt i 2012 ble det vurdert at kommunen ikke hadde ressurser til å kunne følge opp mer enn omkring 100 nye pålegg i året. Det var ca. 1000 ikke godkjente anlegg i spredt bebyggelse da oppryddingen startet.
52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har ikke hatt kapasitet de siste årene, men vi har som mål å følge opp at alle minirensanlegg har gyldig serviceavtale. Det er et vilkår i alle utslippstillatelser at det til enhver tid skal foreligge gyldig serviceavtale for minirensanlegget. Dersom eier ikke betaler for service, stanser servicebesøkene. De fleste kommer i gang igjen etter kort tid, men i noen få tilfeller blir det langvarig stans.
53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	Ja ☐	Nei ☒	Vi har ikke kommet i gang med tilsyn.
54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Vurderer at dette er en tjeneste kommunen må kjøpe av DaØ. Har ikke kapasitet til å gjennomføre tilsyn selv.
49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.			1 person i 100 % stilling (som jobber utelukkende med spredt avløp)
55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	Kanskje.
56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Det beste hadde vært hvis man hadde hatt tilgang til oppdaterte data fra både kommunen, slamtømmer og de som kjører service på minirensanlegg i det samme systemet. Verktøyene finnes, men alle har hvert sitt system.

Tema nr 4 - Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)				
32	Tilfredsstiller alle Kap. 13 renseanleggene i kommunen kravene til rensing?	Ja ☐	Nei ☐	
31	Har alle renseanleggene i kommunen etter kapittel 13 oppdatert utslippstillatelse?	Ja ☐	Nei ☐	
33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale renseanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	Ja ☐	Nei ☐	
30	Hvor mange renseanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.			Eidsberg kommune har foreløpig ingen kap. 13 anlegg.
Tema nr 5 - Drift av avløpsnett og kommunalt renseanlegg				
4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt renseanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	Det kommunale renseanlegget i Eidsberg, inkludert avløpsnettet, har kun avrenning til Vannområde Glomma Sør. Vi har derfor ikke prioritert å besvare spørsmålene som gjelder kommunale anlegg.
5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☐	
28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og renseanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	Ja ☐	Nei ☐	
21	Har kommunen fjernovervåking av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	Ja ☐	Nei ☐	
23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnettet (på nettet - ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	Ja ☐	Nei ☐	
24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnettet.	Ja ☐	Nei ☐	
20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	Ja ☐	Nei ☐	
22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakkpumpestasjoner?	Ja ☐	Nei ☐	
26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	Ja ☒	Nei ☐	Det er driftsassistansen i Østfold som på vegne av kommunen ajourfører VA-kartverket. En ansatt fra driftsassistansen i Østfold sitter på renseanlegget i avtalte perioder hvert år. Driftspersonell tar bilder i felt og rapporterer feil og mangler på kartet når de kommer tilbake til renseanlegget.
27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	Ja ☐	Nei ☐	
25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☐	
Tema nr 6 - Overvann				
7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	Ja ☐	Nei ☐	
35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	Ja ☐	Nei ☐	
36	Er det foretatt en ROS analyse av disse områdene?	Ja ☐	Nei ☐	
37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	Ja ☐	Nei ☐	
38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging av alle sandfangene?	Ja ☐	Nei ☐	
39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmeplan?	Ja ☐	Nei ☐	

Tema nr 7 - Andre potensielle forurensningskilder				
40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	Ja ☐	Nei ☐	
41	Ved brøyting av snø, er resipientsårbarhet vurdert i forhold til lagringssted?	Ja ☐	Nei ☐	
42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	Ja ☐	Nei ☐	
44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	Ja ☐	Nei ☐	
46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	Ja ☐	Nei ☐	
43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☐	
45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☐	
47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	Ja ☐	Nei ☐	
48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forsøpling og forurensning?	Ja ☐	Nei ☐	
Tema nr 8 - Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)				
34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelser etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelse skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.			

Enebakk kommune

Nr	Spørsmål	Svar alt A	Svar alt B	Merknad
Tema nr 1 - Vurderinger ifm tiltak på kommunalt avløpsnett				
1	Har kommunen utarbeidet planer for avløpssystemet eks. utarbeidet hovedplan/tiltaksplan? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt, og hva planperioden er?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har en hovedplan avløp som gjelder for perioden 2012-2021
3	Har kommunen en plan i forhold til utfasing av AF nettet (fyll ut i merknadsfeltet hvilket år kommunen vil være ferdig med utfasingen)?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har kun avløpsnett der overvann og spillvann er separert. Kommunen kjenner ikke til at det gjenstår noen AF ledninger som er i privat eie.
6	Har kommunen oppdaterte ROS- analyser for avløpsnettet?	Ja ☒	Nei ☐	Analysen ble utarbeidet i 2016
8	Har kommunen oppdatert VA norm?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen bruker Norsk Vann sine veiledende normer for tekniske løsninger og arbeidsoperasjoner slik de er beskrevet i VA/Miljøbladene. Det er per i dag 117 blader. Disse revideres kontinuerlig og flere nye blad er planlagt eller under utarbeidelse. For øvrig brukes Kommunalteknisk forening sitt sanitærreglement (revidert i 2016)
11	Har kommunen et definert grenseskille mellom private- og kommunale VA ledninger?	Ja ☒	Nei ☐	Ja, vi følger definisjoner som følger av lovverk og sanitærreglementet.
29	Er vassdragenes tilstand med i kommunens vurdering, når tiltak på avløpsnettet skal prioriteres.	Ja ☒	Nei ☐	Også andre forhold som spiller inn; risiko for kjelleroversvømmelser, kapasitetsutfordringer, fremtidig utbygging, vannverkenes behov, etc

10	Vurderer kommunen nødvendigheten av påslippsavtale ved tilknytting til kommunalt nett?	Ja ☒	Nei ☐	Alle vurderes, men kommunen har ingen påslippsavtaler per i dag. Få næringsbedrifter som har påslipp i kommunen. Ikke kommentert om det er vurdert behov for påslippsavtale for eksisterende påslipp.
12	Hvordan kommunen skiller mellom private og kommunale VA-ledninger. Bruk merknadsfelt			Det private nettet starter ved anboringspunktet på offentlig nett
19	Hvor mange meter fellesledning (AF – avløp fellesledning, der spillvann og overvann går i samme ledning) har kommunen? Bruk merknadsfelt.			I kommunens VA kart er det registrert totalt 95 km spillvannsledninger. Av disse er 0 meter AF ledningsnett. Kommunen har separat alt ledningsnett og har dermed ingen AF-ledninger
Tema nr 2 - Ressurser/organisering				
9	I utbyggingssaker, har kommunen et samarbeid mellom plan, byggesak, landbruk og kommunalteknikk, m.fl?	Ja ☒	Nei ☐	Arealplanlegger har ansvaret for å innhente informasjon fra berørte fagområder og samordne dette. Innledningsvis avholdes ofte et arealgruppemøte der berørte fagområder er representert.
15	Har kommunen tilstrekkelig bemanning til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☐	Nei ☒	Det har vært for dårlig kapasitet for å løse oppgaver innenfor spredt avløp, men dette er i bedring som følge av nyopprettet avdelingsingeniørstilling innenfor avløp. Vi har vært nødt til å bruke konsulenter på flere oppgaver som med fordel kunne vært løst innomhus, som følge av lav bemanning (utarbeidelse av hovedplan avløp, ROS-analyse, plan for overvannshåndtering, fornying ledningsnett, etc)
16	Har kommunen tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å løse alle pålagte oppgaver innenfor vann og avløp?	Ja ☒	Nei ☐	Som følge av selvkostregelverket og politisk vilje har kommunen et gebyrnivå som er tilstrekkelig til å løse nødvendige oppgaver. Nå er imidlertid gebyret høyt som følge av store investeringer. Det er en risiko for at viljen til videre økninger er lav; noe som kan vanskeliggjøre oppgaveløsingen i fremtiden.
13	Hvor mange stillinger har kommunen på VA avdelingen (skill på administrative og ingeniørstillinger)? Bruk merknadsfelt.			Fagarbeidere: Ingeniører/administrasjon: Kommunen har 2,5 ingeniørstillinger innenfor avløp (alle i 100 % ?); hvorav en nyopprettet i 2017. Dette dekker også spredt avløp. Stillingene håndterer kun avløp; det er private vannverk i kommunen
14	Hvor mange stillinger har kommunen på driftsavdelingen innenfor VA (skill på administrative og driftspersonell/operatører)? Bruk merknadsfelt.			Fagarbeidere: Kommunen har 3 driftsoperatørstillinger og 1 stilling som ledningsnettoperatør (4 personer alle i 100 % ?).
17	Er kommunen interessert i at det opprettes nettverksgrupper innenfor fagfeltet VA?	Ja ☒	Nei ☐	Ja, fint med nettverksgrupper. Se forbeholdene under.
18	Er kommunen fornøyd med vannområdets organisering og måten det jobbes på?	Ja ☐	Nei ☒	Det går mye tid til møter som ikke alltid er like produktive. Forslag: Møter i flere vannområder samordnes. Opplegget 14. mars var veldig vellykket. Det inviteres fagfolk til å holde innlegg / besvare spørsmål. Ofte lurer saksbehandlerne på det samme, så løsningen finnes ikke oss i mellom. Da må vi innhente ekstern kompetanse. Vannområdet må i større grad forholde seg til rådmannen som kommunens øverste administrative leder, istedenfor til saksbehandlere. Underarbeidsgrupper opprettes der det er naturlig istedenfor å diskutere saker lenge i plenum.
Tema nr 3 - Mindre avløpsanlegg (dimensjonert for opptil 50 personer)				
2	Har kommunen utarbeidet plan for oppgradering av private avløpsanlegg? Hvis JA, skriv i merknadsfeltet hvilket år den ble vedtatt og hva planperioden er.	Ja ☐	Nei ☒	Det tas sikte på å utarbeide en slik plan i 2017

51	Prioriterer kommunen å sende pålegg om oppgradering av private avløpsanlegg i nedslagsfeltet til de mest belastede vassdragene/vassdrag med vesentlige brukerinteresser først?	Ja ☒	Nei ☐	Har delvis prioritert arbeidet etter brukerinteresser. Har valgt en vannområdevis tilnærming (begynner ikke arbeidet i vannområde Øyeren før ferdig i Morsa), men har ikke prioritert etter vassdragenes miljøtilstand.
50	Ifølge kommunens fremdriftsplan/vurdering – vil kommunen være ferdig med å oppgradere/tilknytte alle ikke godkjente private avløpsanlegg (boliger og hytter) innen 2021?	Ja ☒	Nei ☐	Det er mulig, men avhenger av at området blir prioritert i de kommende årene; også på ledernivå.
52	Følger kommunen opp brudd på utslippstillatelser/serviceavtaler for minirensanlegg?	Ja ☐	Nei ☒	Dette bør ivaretas bedre fremover.
53	Fører kommunen i dag jevnlig tilsyn med godkjente private avløpsanlegg? Oppgi i så fall i merknadsfeltet hvilket år tilsyn vil bli/ble innført.	Ja ☐	Nei ☒	
54	Hvis NEI på spørsmål 53, Har kommunen en plan om å innføre tilsyn med godkjente private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
49	I fast stillingsprosent, hvor store personressurser har kommunen satt av til å håndtere opprydding i spredt avløp? Bruk merknadsfelt.			Tidligere ble det jobbet i ca 5 % stilling med spredt avløp. Fra og med 2017 er det ansatt en person som i ca 50 % stilling skal jobbe med spredt avløp. Dette muliggjør bedre oppfølging på området.
55	Er kommunen interessert i å se på samarbeidsløsninger når det kommer til tilsyn ved private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
56	Ser kommunen behov for bedre oppfølgingsverktøy (spesialisert IT programvare) for drift og tilsyn med private avløpsanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	
Tema nr 4 - Avløpsanlegg (dimensjonert for 50 til 2000 personer)				
32	Tilfredsstiller alle Kap. 13 renseanleggene i kommunen kravene til rensing?	Ja ☐	Nei ☐	Det er ingen renseanlegg i kommunen som faller inn under kapittel 13.
31	Har alle renseanleggene i kommunen etter kapittel 13 oppdatert utslippstillatelse?	Ja ☐	Nei ☐	Det er ingen renseanlegg i kommunen som faller inn under kapittel 13.
33	Fører kommunen jevnlig tilsyn/kontroll med private og kommunale renseanlegg etter Kap. 13 i forurensningsforskriften?	Ja ☐	Nei ☐	Det er ingen renseanlegg i kommunen som faller inn under kapittel 13.
30	Hvor mange renseanlegg finnes det i kommunen som faller innunder Kap. 13 i forurensningsforskriften (både kommunale og private)? Bruk merknadsfelt.			Det er ingen renseanlegg i kommunen som faller inn under kapittel 13.
Tema nr 5 - Drift av avløpsnett og kommunalt renseanlegg				
4	Har kommunen driftsplaner/oppfølgingsrutiner som sikrer mest mulig optimal drift av kommunalt renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Ja; det finnes rutiner for arbeidet som skjer på kommunens renseanlegg for å sikre optimal drift. De faste ansatte på kommunens to renseanlegg har alle gjennomgått driftsoperatørkurs og annen opplæring for å sikre kompetansen. Rambøll AS er akkreditert driftsassistanse med hensyn til prøvetaking og bidrar også til å løse spesielle forhold som oppstår ved behov. Ukentlig prøvetaking avdekker driftsproblemer.
5	Har kommunen utarbeidet driftsplan for avløpsnettet?	Ja ☐	Nei ☒	Har ingen skriftlig driftsplan, men det arbeides systematisk og og rutinemessig for å sikre optimal drift på avløpsnettet. Kommunens oppgaveløsning på dette punktet er ansett som tilfredstillende for forurensningsmyndigheten; jmf. Tilsyn gjennomført i 2015

28	Registreres driftshendelser på pumpestasjoner, ledningsnett og renseanlegg i et system som kan brukes til driftsplanlegging?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen tar i 2017 i bruk et elektronisk GIS basert system som kan benyttes av driftspersonell, noe som trolig vil føre til bedre rutiner for dette.
21	Har kommunen fjernovervåking av alle kommunale kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	Alle pumpestasjoner er fjernovervåket, de mest sentrale kan fjernstyres.
23	Har kommunen etablerte nødoverløp på spillvannsnettet (på nettet - ikke pumpestasjonene) relatert til kapasitetsproblemer?	Ja ☐	Nei ☒	Det finnes et fordrøyningsbasseng i Ytre Enebakk (den gamle rensestasjonen), dette går ikke i overløp, samler eventuelt kun opp fra nettet før sendes til kirkebygda.
24	Har kommunen avsatt ressurser til systematisk feilsøking på avløpsnettet.	Ja ☒	Nei ☐	Driftsoperatør for ledningsnettet følger opp dette, har også brukt innleid hjelp i tillegg. Har ikke kommentert om feilsøkingen er øremerket (gjennomføres på fast basis) eller om den omfatter hele kommunens avløpsnett.
20	Har kommunen god oversikt/dokumentasjon over overløpsdrift ved renseanlegg?	Ja ☒	Nei ☐	Ja, mengde i overløp ved renseanlegget blir registrert.
22	Har kommunen oversikt over overløpsdrift for samtlige kloakkpumpestasjoner?	Ja ☒	Nei ☐	Antall timer i overløp registreres. Mulighet for rapport fra og med 2016
26	Rapporterer driftspersonell feil og mangler inn til den som ajourfører kommunens VA kartverk?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har forbedringspotensiale på dette. Har bestilt programvare som muliggjør elektronisk innmelding av feil (ute i felt) til den som oppdaterer VA kartverket. Det rapporteres også muntlig eller på annen skriftlig måte.
27	Har kommunen gode nok rutiner for innrapportering av feil i VA kartverket?	Ja ☐	Nei ☒	VA kartet blir oppdatert fortløpende av eget personell. Rutinene for å melde inn og oppdatere feil og mangler fra driftspersonell til VA kartansvarlig bør forbedres. Har nylig anskaffet programvare som skal forbedre dette. Har behov for mer kompetanse og ressurser til kvalitetssikring av VA kartet.
25	Har kommunen behov for at det utarbeides en veileder for feilsøking på avløpsnettet?	Ja ☒	Nei ☐	Ser at det kan være nyttig med en slik veileder, selv om kommunen allerede løser dette gjennom egen kunnskap og innleie av kompetanse ved behov.
Tema nr 6 - Overvann				
7	Har kommunen integrert håndtering av overvann i overordnede planer (eks. kommuneplan, kommunedelplaner, utbyggingsplaner)?	Ja ☒	Nei ☐	Overvann har de siste årene vokst frem som satsingsområdet innenfor kommune- og arealplanleggingen. Dette avspeiles i planleggenes prioriteringer og kompetanse. utfordringer knyttet til overvann foreligger også på utbygde felt.
35	Har kommunen oversikt over områder i kommunen som er utsatt for skader ved mye nedbør?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen har i 2015/2016 utarbeidet vurderinger i forhold til flom- og nedbørsskader for tettstedene i kommunen.
36	Er det foretatt en ROS analyse av disse områdene?	Ja ☒	Nei ☐	Det er gjennomført risikoanalyse for de viktigste områdene
37	Har kommunen en kartfestet oversikt over alle sandfangene i kommunen (for vei m.m.)?	Ja ☐	Nei ☒	Fylkesmannen har pålagt at en slik oversikt skal foreligge innen utgangen av 2018 og kommunen jobber for å ivareta dette.
38	Hvis kommunen ikke har oversikt, planlegger man å foreta kartlegging av alle sandfangene?	Ja ☒	Nei ☐	Kommunen jobber med å utarbeide dette
39	Hvis kommunen har oversikt over alle sandfang, er det utarbeidet en risikobasert tilsyns- og tømmeplan?	Ja ☐	Nei ☒	Kommunen har en plan om å utarbeide dette
Tema nr 7 - Andre potensielle forurensningskilder				
40	Har kommunen stilt krav til mengde salt som tillates brukt ved salting av veier?	Ja ☐	Nei ☒	Ikke kommentert om kommunale veier saltes
41	Ved brøyting av snø, er resipienterbarhet vurdert i forhold til lagringssted?	Ja ☐	Nei ☒	Snølagring skjer mest mulig lokalt; snøen fraktes ikke

42	Har kommunen oversikt over alle oljeutskillere som er installert i kommunen?	Ja ☒	Nei ☐	Ansvar er lagt til teknisk etat
44	Har kommunen oversikt over alle fettutskillere som er installert i kommune?	Ja ☒	Nei ☐	Ansvar er lagt til teknisk etat
46	Har kommunen oversikt over alle nedgravde oljetanker uavhengig av størrelse?	Ja ☐	Nei ☒	Ansvar er lagt til enheten for Natur, Geodata og byggesak
43	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av oljeutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Ansvar er lagt til teknisk etat
45	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at drift og vedlikehold av fettutskillere blir ivaretatt?	Ja ☐	Nei ☒	Ansvar er lagt til teknisk etat
47	Fører kommunen jevnlig tilsyn med at kontroll av oljetanker gjennomføres i henhold til forurensningsforskriftens kap. 1?	Ja ☐	Nei ☒	Ansvar er lagt til enheten for Natur, Geodata og byggesak
48	Har kommunen ett system for å håndtere meldinger om forurensning og forurensning?	Ja ☒	Nei ☐	Har meld-feil system på kommunens nettsider der det er mulig å legge inn melding om forurensning, både forurensning, forurensning av innsjø og elver. Kommunen følger også opp meldingene som kommer via postmottak, telefon eller e-post. Akutte hendelser håndteres via vakttelefon.
Tema nr 8 - Avløpsanlegg (dimensjonert for mer enn 2000 personer)				
34	Hvilket år ble kommunenes utslippstillatelser etter forurensningsforskriftens kap. 14. fornyet? Hvis kommunen har flere utslippstillatelser skriv årstall for alle. Bruk merknadsfelt.			2012